

ΤΟ ΕΥΠΑΛΙΟ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΔΩΡΙΔΑΣ

ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΥΠΑΛΙΩΤΩΝ ΔΩΡΙΔΑΣ
Πρατίνου & Δούριδος 8 - 11634 Αθήνα
Αρ. Φύλλου 157 Ιαν.-Φεβ. 2022

Μίκρυνε η Δωρίδα... στην απογραφή

Σελ. 4-5

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Μνημόνιο συνεργασίας
για **Δωρικά
Μονοπάτια**

Σελ. 8

Ο βασιλιάς Φίλιππος Ε΄ &
ο στρατηγός Δημοσθένης
στη **Δωρίδα και Ευπάλιο**

Σελ. 9-11

ΜΟΡΦΟΣ

Τα έργα άρδευσης
πεδιάδας και διάνοιξης
καθαρισμού ποταμού

Σελ. 14

Γεωργία (χήρα) Παναγ. Πριόβολου

Στις 12 Ιανουαρίου 2022 σε ηλικία 94 ετών κηδεύτηκε στο Ευπάλιο η Γεωργία (χήρα) Παναγιώτη Πριόβολου. Με καταγωγή από τη γειτονική Πάτρα, μαζί με τον αείμνηστο Παναγιώτη, έφτιαξαν πολύ καλή οικογένεια. Μεγάλωσαν και αποκατέστησαν επαγγελματικά και κοινωνικά τις δύο κόρες των Ελένη και Βασιλική (Βάντα). Καμάρωναν τις οικογένειές των και τα εγγόνια τους Άγγελο και Κωνσταντίνο – Παναγιώτη. Τη Γεωργία την πλήγωσε ο θάνατος του Παναγιώτη που έφυγε πριν πολλά χρόνια από δύσκολη και σύντομη ασθένεια. Η Γεωργία αγάπησε και αγαπήθηκε από όλους τους συγγενείς, φίλους και συγχωριανούς. Ήταν μια αρχόντισσα, ευγενής, προσιτή και γλυκομίλητη Κυρία. Οι έννοιες εχθρότητα, κακία και μιζέρια ήταν άγνωστες, έτσι δεν είχε εχθρούς. Αντίθετα οι έννοιες κατανόηση, συμπόνια, και αγάπη στόλιζαν το χαρακτήρα της, έτσι είχε πολλούς φίλους. Κυρία Γεωργία θα σε θυμόμαστε όλοι. Καλό σου ταξίδι.
Νίκος Ζέρβας

Γιωργίτσα Καλλιγα-Λαγιανδρέου

Στις 29 Ιανουαρίου του 2022 έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 97 ετών η Γιωργίτσα, κόρη του Αλέξη και Τις Θεοδωρίτσας Λαγιανδρέου. Είχε παντρευτεί τον Απόστολο Καλλιγα από το Τείχιο. Έφυγαν μαζί για το Αίγιο, όπου δούλεψαν και δημιούργησαν την οικογένειά τους. Τα τέσσερα παιδιά τους, Τη Βάσω, τον Ηλία, τον Αλέκο και τη Θεοδώρα. Έζησαν τα τελευταία χρόνια στην Αθήνα μέχρι να βαθιά τους γεράματα στο σπίτι! Με την αγάπη, τη ζεστασιά, και τις όμορφες οικογενειακές στιγμές των παιδιών τους, των επτά εγγονών τους... και των εννέα δισέγγονων!!! Γιώγώ μας, θα σε θυμόμαστε πάντα... Την αγάπη μας.
Καλοτάξιδη στο φως...

Μαρία Καλαμάκη

Έφυγε στις 28 Ιανουαρίου 2022 σε ηλικία 92 ετών η Μαρία Καλαμάκη κόρη μια πολυμελούς οικογένειας, του μπάρμπα Αντώνη Αλεξανδρή. Είχε παντρευτεί τον βιβλιοπώλη του Ευπαλίου Βασίλη Καλαμάκη δημιουργώντας μια θαυμάσια οικογένεια, αποκτώντας δύο κόρες, την Ιωάννα και τη Λένα που με τη σειρά τους της χάρισαν εγγόνια και δισέγγονα. Αγαπητή σε όλους τους συγχωριανούς της έζησε όλα της τα χρόνια στο αγαπημένο της Ευπάλιο που δεν ήθελε να αποχωριστεί για κανένα λόγο. Ούτε και τους τελευταίους μήνες της ζωής της που είχε επιδεινωθεί αρκετά η υγεία της. Η Μαρία ήταν πεθερά του ταμιά της Ένωσης Ευπαλιωτών Δωριδάρ Γιώργου Ανδρέοπουλου καθώς και του Αντιδημάρχου Δωριδάρ Ανδρέα Ευσταθίου. Καλό ταξίδι στον Παράδεισο κυρά Μαρία.

Αριστείδης Γ. Ζέρβας

Σε ηλικία 66 ετών πέθανε στη Πάτρα και κηδεύτηκε στο Ευπάλιο ο Αριστείδης Γεωργίου Ζέρβας (γιος του Τσιαμο-Γιώργου). Ο Αριστείδης εργάστηκε ως εργοδηγός στο Υπουργείο Δημοσίων Έργων. Είχε εγκατασταθεί στη Πάτρα (περιοχή Αγυιάς) με τη σύζυγό του Λίτσα και είχαν αποκτήσει τρία παιδιά. Ο Αριστείδης ήταν λάτρης του Ευπαλίου. Διατηρούσε το πατρικό σπίτι στο Ευπάλιο στη Μητσόραχη και την περιουσία που είχε κληρονομήσει από το πατέρα του. Επισκεπτόταν το χωριό συχνά. Ο πρόωρος θάνατός του αφήνει πόνο και λύπη στην οικογένειά του, στους συγγενείς του, στους φίλους και στο χωριό μας. Θα τον θυμόμαστε πάντα.

Νίκος Πέτρου

Σε ηλικία 90 ετών απεβίωσε στις 7 Φεβρουαρίου 2022 ο Νίκος Πέτρου σύζυγος της Χαρίκλειας Πενταγιώτη, μόλις 40 ημέρες μετά την απώλειά της, γιατί δεν άντεξε μακριά της. Για 60 χρόνια έζησαν μαζί και αγαπημένοι, δεν θα μπορούσαν να μη φύγουν και μαζί σκορπίζοντας τη θλίψη και τον πόνο στα παιδιά τους Αγγαία και Μάκη και στην εγγονή τους Χαρούλα που υπεραγαπούσαν. Ο Νίκος Πέτρου αγάπησε το Ευπάλιο σαν δικό του χωριό, παρότι καταγόταν από την όμορφη Κέρκυρα. Τα καλοκαίρια του τα περνούσε στο Ευπάλιο και λάτρευε να πίνει το καφεδάκι του στην πλατεία του χωριού μαζί με την σύζυγό του. Καλό παράδεισο να έχεις και να βρεις τη Χαρίκλεια σου που ήσανταν αχώριστοι.
Αιώνια σου η μνήμη.

Κρικέλλας Ιωάννης

Σε ηλικία 53 ετών έφυγε ο Γιάννης Κρικέλλας, μετά από πολύχρονη ασθένεια που την πάλεψε και ήταν δυνατός μέχρι την τελευταία στιγμή. Είχε καταγωγή από το Λιδωρίκι, ήταν δημοτικός υπάλληλος και γαμπρός του Ευπαλίου, παντρεμένος με την Μαρία, κόρη του Δημήτρη Μουλά. Είχαν αποκτήσει μία κόρη που με τα αποχαιρετιστήρια λόγια της έκανε να δακρύσει όλη η Δωρίδα. Λόγια τρυφερά, λόγια αγάπης, λόγια ψυχής, λόγια θαυμασμού από την μοναχοκόρη στον πατέρα. Με θερμά και συγκινητικά λόγια τον αποχαιρέτησε και ο Δήμαρχος Γιώργος Καπεντζώνης. Καλό ταξίδι Γιάννη, απ' όλους τους φίλους σου και συμπατριώτες.

Περικλής Κουτσογιάννης

Ξημερώνοντας Τετάρτη 2 Φεβρουαρίου 2022 μια δυσάρεστη είδηση διαβάσαμε στα κινητά μας τηλέφωνα στο siteDoridanews. Τραγωδία στο Ευπάλιο. Αργά το βράδυ της Τρίτης, αγροτικό αυτοκίνητο βγήκε από το δρόμο και ο οδηγός του βρήκε τραγικό θάνατο. Η περιγραφή του δυστυχήματος ήταν σύντομη. Ο Περικλής Κουτσογιάννης ηγαίνοντας με το αγροτικό του αυτοκίνητο στον σταύλο, αργά το βράδυ, να επισκεφθεί τα ζώα του, (ήταν ημέρες που γεννούσαν), βγήκε από το δρόμο, πήρε φωτιά το αυτοκίνητο, δεν πρόλαβε να το εγκαταλείψει, και βρήκε τραγικό θάνατο... Κανείς δεν μπορούσε να πιστέψει και να δικαιολογήσει το δυστύχημα. Ο Περικλής αυτό το δρόμο τον περνούσε πολλές φορές την ημέρα και τη νύχτα, όλες τις εποχές, τον ήξερε καλά. Τα μάτια να του έδενες νύχτα ή μέρα και να τον έστελνες, θα το πήγαινε το αυτοκίνητο. Τι ακριβώς συνέβη κανείς δεν ξέρει. Το μυστικό αυτό το πήρε στον τάφο. Το απόγευμα της ίδιας ημέρας έγινε η κηδεία.
«Ακριβέ μου και Αγαπημέ μου φιλε Περικλή, ποια εγκώμια και άσματα να βρω να σε χαιρετίσω. Κανένα στοιχείο δεν βρίσκω να δικαιολογήσω ή να ελαφρύνω τον πόνο μου. Η ηλικία σου, 69 ετών, δεν ήταν για θάνατο. Με την υγεία σου ποτέ δεν μας παραπονέθηκες ή ακούστηκε ότι ο Περικλής ήταν άρρωστος. Στη ζωή σου κανέναν δεν αδικήσες, με κανέναν δεν μάλωσες, δεν είχες διαφορές. Κοινωνικός, συνεργάσιμος, ενδιαφέρον είχες

για το καλό του χωριού μας. Θυμόμαστε όλοι με τα ξαδέρφια σου, όλα τα εγγόνια του μπάρμπα Κώστα Νικολέτου (Πιπιρίγκα) που αναλάβατε την ανακαίνιση του Ιερού Ναού του Αγίου Σπυριδώνος της Καρυάς. Διαθέσατε όλοι, υλική και ηθική βοήθεια και πολλές μέρες εργασίας. Μπράβο και ευγνωμοσύνη σε όλους σας. Καλός οικογενειάρχης και παππούς. Είχες φτιάξει με τη γυναίκα σου Κωνσταντίνα μια άριστη οικογένεια. Αποκατέστηρες τα τρία παιδιά σου. Καμάρωνες τις οικογένειές τους και λάτρευες τα έξι εγγόνια σου. Υπηρετήσες την Ελληνική Αστυνομία και μετά τη συνταξιοδότηση δεν έπιασες το Πλάτανο στη πλατεία να φιλοσοφείς και να εμπλέκεσαι σε ατέρμονες συζητήσεις. Ο πατέρας σου και ο παππούς σου γεωργοί και κτηνοτρόφοι ήταν. Στην Καρυά ήταν τα μαντριά και τα βοσκοτόπια. Εκεί ο μικρός Περικλής μαζί με τα αδέρφια του έμαθε την τέχνη της γεωργίας και κτηνοτροφίας. Και όταν πήρε σύνταξη, επειδή δεν ήξερε από καφενείο και τεμπελιά, για να βοηθήσει τα παιδιά του, επιστράτευσε τις γνώσεις τις κτηνοτροφίας. Παλιά μου τέχνη κόσκινο. Έφτιαξε δική του κτηνοτροφική μονάδα. Έφτιαξε μαντριά και καλλιεργούσε χωράφια για ζωοτροφές και όχι

μόνο. Θύμιζε τις παραδοσιακές αγρό – κτηνοτροφικές οικογένειες, τον καμαρώναμε και τον θαυμάζαμε. Γιατί ρε Περικλή παιδεύεσαι τόσο πολύ; τον ρώτησα κάποτε. Τέσσερα σπίτια τροφοδοτώ μου έλεγε, πρέπει να βοηθήσω τα παιδιά, έχουν οικογένειες. Αλλά μου άρεσε να ασχολούμαι με τα ζώα και τα χωράφια». Ο θάνατος είναι δυσάρεστο γεγονός και γεμίζει με πόνο τους συγγενείς και φίλους. Γίνεται όμως πιο βαρύς και επώδυνος όταν χάνεται ένας καλός άνθρωπος. Και ο Περικλής Κουτσογιάννης ήταν καλός και διδακτικός. Η ζωή του πρέπει να διδάσκει και να αποτελεί παράδειγμα. Φίλε Περικλή, Καλό ταξίδι, πάντα θα σε θυμόμαστε. Κανείς μας δεν θέλει να δεχθεί ότι έφυγες για πάντα. Σε θεωρούμε παρόντα. Διότι εξακολουθείς να ζεις στις καρδιές μας. Και στις μνήμες μας. Στην πλατεία, στις παρέες μας μια καρέκλα θα σε περιμένει και όλοι θα κοιτάμε μήπως κλέψεις κάποιο μισάωρο για έναν καφέ. Όπως μας αιφνιδιάζες πάντοτε όταν κατέφθανες κουρασμένος. Τα παιδιά σου, τα εγγόνια σου και η οικογένεια σου θα έχει την αμέριστη συμπαράσταση όλων μας. Θα συναντιόμαστε στο Κούμαρο, Εσύ, ο Γιάννης, ο Μίμης, ο Γιώργος και εγώ.
Νικόλαος Ζέρβας

Πόλεμος και ειρήνη

Της Στέλλας Πριόβολου *

μήνυμα του προέδρου Πούτιν ήταν ότι η ασφάλεια της Ρωσίας κινδυνεύει από την Ουκρανία, η οποία μπορεί να αναπτύξει πυρηνικά όπλα, γι' αυτό και δεν πρέπει η Ουκρανία να είναι στην πραγματικότητα ανεξάρτητο και κυρίαρχο κράτος. Και έτσι αποφάσισε να απειλήσει την ανθρωπότητα με τα δικά του πυρηνικά όπλα! Αλίμονο αν η πρόδοος της Τεχνολογίας οδηγεί στην εκμηδένιση της Ανθρωπιάς!

Η πανδημία συνεχίζεται μετά από δύο δειά για την ανθρωπότητα χρόνια, η λιπότητα την ακολουθεί και ο πρόεδρος Πούτιν πραγματοποιεί το όραμά του να γίνει Αυτοκράτορας της Ρωσίας!

Όσοι έχουμε διαβάσει την Αποκάλυψη του Ιωάννη ριγούμε κυριολεκτικά! Βρισκόμαστε μπροστά σε μία παγκόσμια κρίση μεγάλων διαστάσεων, και μας προετοίμασε για αυτήν με σχετικό διάγγελμα του ο Βλαντίμιρ

Πούτιν, όπου μας εξέθεσε την αντίληψή του περί Ιστορίας αλλά και τις υπερφίστες κατακτητικές επιδιώξεις του. Στην πραγματικότητα αμφισβητεί τον παγκόσμιο χάρτη, το σύστημα ασφαλείας και εμφανίζεται έτοιμος να αναδιατάξει τα πάντα και να τα θέσει υπό την αιγίδα της νέας δικής του Ρωσικής Αυτοκρατορίας. Η Κριμαία επαναλαμβάνεται, αυτή τη φορά, όμως, με επιχειρήματα μέσα από μια αναδρομή στην ιστορία της Ρωσίας. Το

Το παιχνίδι της γάτας με το ποντίκι παίζει στην πραγματικότητα η Ρωσία με την Ουκρανία. Μόνον που οι παίκτες δεν είναι μόνοι τους. Είναι μαζί τους οι λαοί, που εμπαιζονται, και δεν χρωστάνε τίποτα στους ηγέτες τους, που πιθανά τους... ψήφισαν. Τα μεγάλα παιχνίδια, βέβαια, παίζονται από τους μεγάλους κυβερνήτες, που αν δεν γνωρίζουν την Ιστορία, γνωρίζουν τουλάχιστον πού οδήγησαν πρόσφατες σχετικά παρόμοιες κα-

τελούν αδιάφυστα ντοκουμέντα, τα οποία οι Τούρκοι σήμερα αποδίδουν στις αναπόφευκτες ακρότητες του πολέμου. Όμως, η αλήθεια είναι ότι η γενοκτονία των χριστιανών ήταν ένα μελετημένο σχέδιο εξόντωσης των μειονοτήτων της άλλοτε κραταιάς αυτοκρατορίας. Ας μη ζήσουμε μια επανάληψη της Ιστορίας παγκόσμια! Λέγεται ότι οι πραγματικά ευφυείς άνθρωποι είναι συχνά επικίνδυνοι για τους άλλους, αλλά και για τον εαυτό τους. Ο ρώσος πρόεδρος απειλεί όλον τον πλανήτη, μισεί τη Δύση, και αποδεικνύεται αυταρχικός, κυνικός και επικίνδυνος για όλο τον κόσμο ηγέτης. Κινείται πολύ δυναμικά αλλά και αλόγιστα και επομένως πολύ επικίνδυνα, όχι μόνον για τους αντιπάλους του, αλλά και για την ίδια την πατρίδα του.

Ας μη λησμονούμε τα λόγια του έλληνα φιλοσόφου Πλάτωνα στην Πολιτεία του: «Αν οι φιλόσοφοι δεν γίνουν βασιλείς στις πόλεις, ή αυτοί που ονομάζονται σήμερα βασιλείς και δυνατόν δεν φιλοσοφήσουν γνήσια και όσο χρειάζεται σε τρόπο που να συμπέσει στο ίδιο πρόσωπο και δύναμη και φιλοσοφία... είναι αδύνατο να σταματήσει το κακό στις πόλεις και σε όλο το ανθρώπινο γένος».

Θλίψη, θλίψη βαθιά και παγκόσμια για

τακτικές ενέργειες, όπως γνωρίζει και ο πιο ταπεινός πολίτης. Και είναι γεγονός ότι οι μεγάλοι δεν αντέδρασαν έγκαιρα, γεννώντας την υποψία μήπως βρισκόμαστε μπροστά σε μια παρτίδα σκακιού, μπροστά σ' ένα βρώμικο παιχνίδι...

2022: Εκατό χρόνια μετά το 1922, επέτειο της Μικρασιατικής Καταστροφής. Το βιβλίο του Γιάννη Καψή με τίτλο «1922: Η Μαύρη Βίβλος» είναι η αληθινή Μαύρη Βίβλος της γενοκτονίας του Μικρασιατικού Ελληνισμού. Στις σελίδες του παρατίθενται συγκλονιστικά αποσπάσματα από καταθέσεις προσφύγων, που απο-

την ανθρωπότητα, τον 21ο αιώνα! Συγκλονίζει τους πάντες η έκρηξη ενός άδικου πολέμου με αγριότητα, που θυμίζει σκοτεινό Μεσαίωνα. Σε περίοδο μάλιστα που μια επίμονη πανδημία στοιβάει τους νεκρούς, είναι ασύλληπτη η δολοφονία εν ψυχρώ ανθρωπών αθών. Ο πόλεμος είναι γεμάτος «βία», λέξη με ρίζα σασκρικτική, που σημαίνει κυριαρχία, και αυτή ακριβώς η κυριαρχία είναι και ο στόχος του προέδρου Πούτιν, με ανατροπή της διεθνούς ισορροπίας.

* Η Στέλλα Πριόβολου είναι ομότιμη καθηγήτρια, πρόεδρος Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών Πανεπιστημίου Αθηνών, κοσμήτορας Δημοτικού Λαϊκού Πανεπιστημίου Αγ. Παρασκευής, πολίτης της Δωρίδας

Μίκρυνε η Δωρίδα.. στην απογραφή

Του Κωνσταντίνου Αντωνόπουλου *

Σημαντική μείωση του πληθυσμού της Δωρίδας είχαμε στην απογραφή του 2021 σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις.

Ο μόνιμος πληθυσμός αναμένεται να ανέλθει στα 11.500 άτομα περίπου, έναντι 13.627 ατόμων της απογραφής του 2011, καθώς και 15.624 ατόμων του defacto ή πραγματικού πληθυσμού του 2011.

Σύμφωνα πάντα με τις ίδιες εκτιμήσεις, σε όλα τα χωριά είχαμε μικρή ή μεγαλύτερη μείωση, εκτός μερικών όπως του Ευπαλίου, Κλήματος που είχαν μια μικρή αύξηση! Ειδικότερα για τις 4 Δημοτικές Ενότητες τα πρώτα στοιχεία δείχνουν τον εξής πληθυσμό (σε παρένθεση η απογραφή του 2011). Δ.Ε. ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ 2.996 (3.388) Δ.Ε. ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ 940 (1.391) Δ.Ε. ΕΥΠΑΛΙΟΥ 5.200 (6.086)

Δ.Ε. ΤΟΛΟΦΩΝΑΣ 2.400 (2.762)

Πιο συγκεκριμένα σε κάποια χωριά είχαμε τα παρακάτω στοιχεία, χωρίς όμως προαναφέραμε να είναι τα οριστικά (σε παρένθεση τα στοιχεία απογραφής του 2011), ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ 288 (387), ΓΛΥΦΑΔΑ 404 (486), ΔΙΑΚΟΠΙ 219 (230), ΕΡΑΤΕΙΝΗ 738 (856), ΕΥΠΑΛΙΟ 753 (707), ΚΑΣΤΡΑΚΙ 591 (670), ΚΛΗΜΑ ΕΥΠΑΛΙΟΥ 255 (198), ΛΙΔΩΡΙΚΙ 472 (875), ΜΑΛΑΜΑΤΑ 431 (548), ΜΑΛΑΝΔΡΙΝΟ 680 (681), ΜΑΝΑΓΟΥΛΗ 499 (579), ΠΕΝΤΑΠΟΛΗ 326 (375), ΤΟΛΟΦΩΝΑ 455 (539), ΤΡΙΖΟΝΙΑ-ΣΠΗΛΙΑ-ΧΑΝΙΑ 167 (171), ΤΡΙΚΟΡΦΟ 386 (410), ΦΙΛΟΘΕΗ 226 (389). Πόσο αληθινός είναι αυτός ο πληθυσμός και πόσο

πλασματικός δεν μπορεί κανείς να γνωρίζει . Το σίγουρο είναι ότι σε μεγάλα χρονικά διαστήματα (καλοκαίρι, Χριστούγεννα , Πάσχα, τριήμερα εορταστικά κλπ) ο πληθυσμός είναι πολύ περισσότερος, σχεδόν διπλάσιος και τριπλάσιος. Ας δούμε όμως και τον πληθυσμό της Ελλάδας από το 1821:

- 1821- 938.765
- 1828- 753.400
- 1861 - 1.096.810
- 1889 - 2.187.208
- 1907 - 2.631.952
- 1920 - 5.016.889
- 1928 - 6.204.684
- 1940 - 7.344.860
- 1951 - 7.632.801
- 1961 - 8.388.553
- 1971 - 8.768.641
- 1981 - 9.740.417
- 1991 - 10.259.900
- 2001 - 10.399.771
- 2011 - 10.816.286

Στη συνέχεια παραθέτουμε πίνακα πληθυσμού της Δωρίδας, στις απογραφές από το 1879 έως το 2011, αναλυτικά για κάθε Κοινότητα και Οικισμό.

* Ο Κωνσταντίνος Αντωνόπουλος είναι Οικονομολόγος, π.Αντιδήμαρχος Δωρίδας, Αντιπρόεδρος Ένωσης Δωριέων Επιστημόνων

Δωρίδα, Απογραφές Πληθυσμού Κοινοτήτων και Οικισμών 1879 - 2011

Α/Α	ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ & ΟΙΚΙΣΜΟΙ	Έτη Απογραφών													
		1879	1889	1896	1907	1920	1928	1940	1951	1961	1971	1981	1991	2001	2011
1	ΑΒΟΡΟΣ	275	323	371	314	328	322	305	193	154	76	143	129	106	61
2	*ΑΓΙΟΙ ΠΑΝΤΕΣ (Βίδαβη). Συνενώθηκε με τον Δήμο Γαλαξειδίου & Δελφών	261	323	331	350	363	398	400	405	367	304	275	278		
3	ΑΛΠΟΧΩΡΙ	376	333	450	351	341	327	319	196	110	93	126	133	105	98
4	ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ (Πλέσσα)	534	638	715	789	854	951	1.013	907	798	704	692	569	543	395
5	ΑΡΤΟΤΙΝΑ	1.475	1.226	1.592	1.373	1.004	1.124	1.349	637	580	394	326	285	499	479
6	ΒΡΑΪΛΑ	123	141	140	208	202	246	269	217	201	97	120	133	84	20
7	ΓΛΥΦΑΔΑ	382	366	370	407	448	456	554	542	431	395	391	439	450	611
	Γλυφάδα(Οικισμός)	0	0	0	0	0	0	179	255	389	387	416	415	596	
	Δαφνοχώρι - Μαραζιά(Οικισμός)	382	366	370	407	448	456	554	363	176	6	4	23	35	15
8	ΔΑΦΝΟΣ (Βοστανίτσα)	903	701	920	826	533	454	410	133	96	39	141	114	80	170
9	ΔΙΑΚΟΠΙ (Γρανίτσα)	1.280	1.139	1.142	1.173	1.027	941	783	459	328	198	282	200	326	304
10	ΔΙΧΩΡΙ (Κωστάρτσα)	807	600	842	685	497	426	401	113	67	14	109	103	189	203
11	ΔΡΟΣΑΤΟ (Καρδάρα)	140	166	204	249	244	267	291	245	224	138	184	236	232	192
	Δροσάτο (Καρδάρα) Οικισμός	140	166	204	249	244	205	214	161	118	40	33	67	62	47
	Πευκάκι (Παλιοχώρι) Οικισμός	0	0	0	0	0	62	77	84	106	98	151	169	170	145
12	ΔΩΡΙΚΟ (Σεβεδίκο)	268	303	332	372	342	319	307	262	183	68	98	89	66	24
13	ΕΛΑΙΑ (Βελενίκο)	185	220	184	189	264	249	303	258	218	199	325	225	143	120
	Ελαία (Βελενίκος) Οικισμός	185	220	184	189	264	246	303	258	218	199	325	225	143	120
	Αγ. Ιωάννης (Νησί)	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0
14	ΕΥΠΑΛΙΟ (Σουλέ)	457	518	653	649	882	985	1.173	1.256	1.263	1.021	882	781	762	838
	Ευπάλιο (Σουλέ) Οικισμός	77	179	358	493	719	985	1.173	1.256	1.009	843	747	686	682	772
	Καρυά	380	339	295	156	163	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Γρηγορίτικα Οικισμός	0	0	0	0	0	0	0	0	254	178	135	95	80	66
15	ΕΡΑΤΕΙΝΗ	0	0	0	219	355	421	677	542	488	552	529	572	726	830
16	ΖΩΡΙΑΝΟΣ	544	579	695	541	506	528	510	300	179	127	169	201	195	272
17	ΚΑΛΛΙΟ (Κλήμα)	657	616	625	663	623	611	536	360	279	210	104	117	171	113
	Κάλλιο Οικισμός	0	0	213	255	284	288	287	239	214	183	20	61	90	66
	Κλήμα Γιαίας Οικισμός	566	545	319	319	244	236	166	72	36	17	46	36	49	27
	Τριβίδι Οικισμός	91	71	93	89	95	87	83	49	29	10	38	20	32	20
18	ΚΑΛΛΙΘΕΑ (Ξυλογαϊδάρα)	500	551	592	589	576	569	693	625	527	393	391	373	359	329
	Καλλιθέα (Ξυλογαϊδάρα) Οικισμός	500	551	592	589	576	514	632	355	246	199	70	40	56	19
	Αγία Ειρήνη Οικισμός	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	20	17
	Αγιος Νικόλαος Οικισμός	0	0	0	0	0	0	0	99	122	69	124	114	101	107
	Αγιος Σπυρίδων Οικισμός	0	0	0	0	0	55	61	171	159	125	197	176	175	179
	Κλοβίνο Οικισμός	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19	6	6
	Φλαμπουράκια	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1

Δρομολογούνται σημαντικά έργα στη Δωρίδα από την Περιφέρεια

Σημαντικά έργα από την Περιφέρεια δρομολογούνται στη Δωρίδα όπως δήλωσε ο περιφερειάρχης Στερεάς Φάνης Σπανός στην επίσκεψη που έκανε στη περιοχή συνοδευόμενος από τον Αντιπεριφερειάρχη Γιώργο Δελμούζο και υπηρεσιακούς παράγοντες.

Μεταξύ αυτών είναι η δημοπράτηση της άρδευσης πεδιάδας Μόρνου, ο κόμβος Μαλαμάτων, η Εθνική οδός Λιδωρικού - Ευπαλίου, η αποκατάσταση ορεινών οδικών αξόνων, κ.ά

Πρώτος σταθμός ήταν ο κόμβος Μαλαμάτων, όπου μαζί με τον Δήμαρχο Δωρίδος Γιώργο Καπεντζώνη επέβλεψαν την πορεία εκτέλεσης της β' φάσης του έργου (αρχικού προϋπολογισμού 800.000€), το οποίο έχει ολοκληρωθεί σε ποσοστό 60 έως 70% και η χρηματοδότησή του είναι εξασφαλισμένη.

Ακολούθως, ο Περιφερειάρχης Φάνης Σπανός συναντήθηκε με τη διοίκηση και μέλη του ΤΟΕΒ Πεδιάδας Μόρνου, οι οποίοι εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την άμεση δημοπράτηση του έργου: «ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΜΟΡΝΟΥ», προϋπολογισμού 6.500.000€.

Στη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στη Μανιάουλη Δωρίδος, συμφωνήθηκε με τον Πρόεδρο του ΤΟΕΒ Κώστα Κουτσόπουλο να ιεραρχηθούν οι ανάγκες για νέα έργα και παρεμβάσεις και να γίνει συνάντηση με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Ακολούθησε σύσκεψη φορέων στην έδρα του Δήμου στο Λιδωρίκι, όπου υπήρξε συζήτηση και ενημέρωση για την πορεία έργων όπως:

- Ηλεκτρονική αναγγελία βλαβών στο εξωτερικό δίκτυο ύδρευσης Κοινότητας Τρικόρφου, συνολικού προϋπολογισμού 600.000€.

- Η επισκευή του δημοτικού κτιρίου (πρώην σφαγείων) Ευπαλίου, προϋπολογισμού 150.000€.

- Η αποκατάσταση ορεινών οδικών αξόνων, αρχικού προϋπολογισμού 4.500.000€ και η αποκατάσταση της Επαρχιακής Οδού 11 και της Εθνικής Οδού Λιδωρικού - Ευπαλίου, αρχικού προϋπολογισμού 1.800.000€

Καταγράφηκαν επίσης οι προτάσεις Δημοτικών Συμβουλίων της πλειοψηφίας, αλλά και της μειοψηφίας, καθώς και εκπροσώπων κτηνοτρόφων, οι οποίοι συμμετείχαν στη σύσκεψη.

Μετά την ολοκλήρωση της σύσκεψης, ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας Φάνης Σπανός δήλωσε: «Ξεκινήσαμε την επίσκεψή μας στο Δήμο Δωρίδας, από τη νοτιο-δυτική πύλη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, τα Μαλάματα, όπου ολοκληρώνουμε σε λίγο καιρό ένα πολύ σημαντικό οδικό έργο. Παράλληλα, δημοπρατήθηκε ήδη και ξεκινά την επόμενη περίοδο ένα ακόμη έργο, το οποίο εκκρεμούσε χρόνια, για την καλύτερη άρδευση της πεδιάδας του Μόρνου. Συνεργαζόμαστε τόσο με τη διοίκηση του ΤΟΕΒ, όσο και με τον Δήμαρχο Γιώργο Καπεντζώνη για να βρούμε λύσεις και να δρομολογούμε αναγκαία έργα.»

«Αυτό το στόχο έχουν οι επισκέψεις που πραγματοποιούμε στους δήμους όλης της Στερεάς Ελλάδας, αυτό το στόχο είχε και η σημερινή σύσκεψη στο Λιδωρίκι, παρουσία αιρετών όλων των συνδυασμών, αλλά και εκπροσώπων των κτηνοτρόφων της ορεινής Δωρίδας.»

Ο Δήμαρχος Δωρίδος Γιώργος Καπεντζώνης δήλωσε: «Θέλω καταρχάς να ευχαριστήσω τον Περιφερειάρχη για τη διαχρονική συνεργασία μας. Συναντηθήκαμε στον κόμβο Μαλαμάτων, στη δυτική πύλη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, όπου ολοκλη-

ρώνεται ένα έργο πνοής, το οποίο αποτελούσε όραμα δεκαετιών.

«Με την ολοκλήρωση και του νέου έργου που δημοπρατήθηκε τώρα από την Περιφέρεια, θα δοθεί λύση και για την άρδευση της πεδιάδας του Μόρνου και θα βελτιωθούν οι συνθήκες για τους αγρότες και τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής.»

«Τέτοια και τόσο σημαντικά έργα, που χρειάζεται ο τόπος μας, συζητήθηκαν και στη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Λιδωρίκι, όπως ο κόμβος του Μαραθιά, ο δρόμος Άμφισσα - Λιδωρίκι και η παραλία Τολοφώνας».

Ηλεκτρονική αναγγελία βλαβών της ύδρευσης στο Δήμο Δωρίδος

«Ο Δήμος Δωρίδος έκανε ένα ακόμα βήμα για την γρήγορη και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών. Η πανδημία υπήρξε η αφορμή ώστε με ασφάλεια και ταχύτητα να διεκπεραιώνονται αιτήματα, όμως οι πρωτοβουλίες για την υιοθέτηση αντίστοιχων πρακτικών έρχονται κυρίως μέσα από την εξέλιξη που οφείλουμε να εντάσσουμε στον τρόπο λειτουργίας του Δήμου, εναρμονισμένοι με τις ανάγκες της εποχής.»

Αυτό δήλωσε ο αρμόδιος Αντιδήμαρχος Μανώλης Μαυρομαμάτης, στο πλαίσιο της ψηφιακής αναβάθμισης των υπηρεσιών του Δήμου Δωρίδος, με την έναρξη λειτουργίας της ηλεκτρονικής αίτησης για την αναγγελία βλαβών ύδρευσης.

Εύκολα και γρήγορα πλέον ο πολίτης από την άνεση του σπιτιού του μπορεί να αναγγείλει ηλεκτρονικά την βλάβη

ύδρευσης και άμεσα θα ενημερώνεται η αρμόδια υπηρεσία ώστε να επεμβαίνει.

Η προσπάθεια για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του Δήμου Δωρίδος δεν σταματά εδώ, αφού στόχος είναι στο

αμέσως επόμενο διάστημα να διεκπεραιώνονται με ηλεκτρονικό τρόπο άμεσα και γρήγορα και άλλα αιτήματα των πολιτών για το σύνολο των Διευθύνσεων του Δήμου, χωρίς να χρειάζεται η αυτοπρόσωπη παρουσία τους.

Ο σύνδεσμος για να μεταφερθείτε στην ηλεκτρονική αίτηση είναι : <https://www.dorida.gr/gia-ton-dimoti/anaggelia-vlavis>

Ενίσχυση της Αστυνομίας Φωκίδας με 11 Αστυνομικούς

Η Κυβέρνηση, διά του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη Παναγιώτη Θεοδωρικάκου, ανταποκρινόμενη στο αίτημα των Αστυνομικών της Φωκίδας, αλλά και της τοπικής κοινωνίας, ενισχύει την Αστυνομική Διεύθυνση Φωκίδας συνολικά με έντεκα (11) αστυνομικούς και συγκεκριμένα: έναν Υπαστυνόμο, δύο Ανθυπαστυνόμους - Αρχιφύλακες και οκτώ Ανθυπαστυνόμους - Αρχιφύλακες - Υπαρχιφύλακες, σύμφωνα με το π.δ. 82/2021.

Όπως δήλωσε ο βουλευτής Φωκίδας και Γεν.Γραμ. της ΚΟ ΝΔ Ιωάννης Μπούγας «η εν λόγω ενίσχυση αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες που διατέθηκαν στις κατά τόπους Αστυνομικές Υπηρεσίες όλης της επικράτειας σε σχέση με τον πληθυσμό των αντίστοιχων περιφερειακών ενοτήτων και έρχεται να προστεθεί

στην πρόσφατη αναβάθμιση του Αστυνομικού Σταθμού Γραβιάς μέσω της απόσπασης έξι (6) αστυνομικών. Η Κυβέρνηση ενισχύει με πράξεις το αίσθημα ασφάλειας των πολιτών της Φωκίδας.»

Για την ιδιαίτερα σημαντική αυτή εξέλιξη, ο Βουλευτής Φωκίδας και Γενικός Γραμματέας της Κοινο-

βουλευτικής Ομάδας ΝΔ, Ιωάννης Μπούγας, ευχαρίστησε τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, καθώς και τον αρμόδιο Υφυπουργό, Ελευθέριο Οικονόμου.

Εκλογές Ένωσης Ευπαλιωτών Δωρίδας για νέο Δ. Σ. και Ελεγκτική Επιτροπή

Εκλογές για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. και Ελεγκτικής Επιτροπής (Οικονομικού και Διαχειριστικού Ελέγχου)πραγματοποιεί η Ένωση Ευπαλιωτών Δωρίδας την Κυριακή 20 Μαρτίου από 10:00 το πρωί έως 18:00 το απόγευμα, στα γραφεία της Ένωσης, Πρατίνου και Δούριδος 8, στο Παγκράτι. Σύμφωνα με το καταστατικό και την απόφαση της εκλογοαπο-

λογοιστικής συνέλευσης όποιος ή όποια ενδιαφέρεται να είναι υποψήφιος να ενημερωθεί από κάποιο μέλος του σημερινού ΔΣ και να επισκεφθεί τα γραφεία της Ένωσης για να κάνει τη σχετική αίτηση, την Πέμπτη 17 Μαρτίου το απόγευμα 18:00 έως 20:00.

Τα τηλέφωνα των μελών του Δ.Σ. : Αλεξανδρής Χαράλαμπος 6944615958

Ανδρέοπουλος Γιώργος 6936872312
Αντωνόπουλος Νίκος 6977342561
Λιάκος Ξάνθος 6977972661
Λουκόπουλος Περικλής 6972318317
Μίχου Έφη 6942962261
Παπαδάκης Ανδρέας 6944287054

Ξεκινούν εργασίες καθαρισμού της κοίτης του ποταμού Μόρνου

Μέσα στην Άνοιξη θα ξεκινήσουν οι εργασίες για τον καθαρισμό της κοίτης του Μόρνου και διάφορα τεχνικά ακόμα έργα που απαιτούνται. Συγκεκριμένα ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας Φάνης Σπανός υπέγραψε την σύμβαση κατασκευής του έργου: «Αποκατάσταση τεχνικών έργων και καθαρισμός ποταμού Μόρνου», αρχικού προϋπολογισμού ύψους 1.000.000 €. Αντικείμενο του έργου, το οποίο χρηματοδότησε και δημοπράτησε η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, είναι η εκβάθυνση - διαπλάτυνση της κοίτης του Μόρνου με τη χρήση μηχανικού εξοπλισμού, σε θέσεις κατά μήκος της ροής του ποταμού, από την εκβολή του στη

θάλασσα έως την γέφυρα της Ε.Ο. Ιτέας - Ναυπάκτου. Στις περιοχές που υπάρχουν τεχνικά έργα από ζαρζανέτ ή από σκυρόδεμα και είναι μερικώς ή ολικώς κατεστραμμένα, θα γίνει πλήρης αποκατάστασή τους. Επίσης, θα γίνει σημειακή κοπή δέντρων, τεμαχισμός τους και διάθεσή τους στο Δήμο Δωρίδας. Ο καθαρισμός θα έχει ελάχιστο πλάτος περίπου 30-50 μέτρα, μετρουμένο από το μέσο του ποταμού και εκατέρωθεν, και θα γίνει ώστε να υπάρχει ομαλή ροή των υδάτων του. Η συνολική προθεσμία για την εκτέλεση του έργου ορίστηκε στις 180 ημέρες. Μετά την υπογραφή της σύμβασης κατασκευής, ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας

Φάνης Σπανός δήλωσε: «Χρηματοδοτήσαμε, δημοπρατήσαμε και υλοποιούμε έργο αρχικού προϋπολογισμού 1 εκατ. ευρώ για τον καθαρισμό του Μόρνου και την αντικατάσταση όσων τεχνικών έργων έχουν καταστραφεί. Η παρέμβασή μας αποσκοπεί στη διευθέτηση του ποταμού και την εξασφάλιση της ομαλής ροής των υδάτων, ώστε να περιοριστεί ο κίνδυνος πρόκλησης πλημμυρικών φαινομένων στην ευρύτερη περιοχή». Ο Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Φωκίδας Γιώργος Δελμούζος δήλωσε: «Η ζούγκλα του Μόρνου επιτέλους θα εξαφανιστεί και η ασφάλεια θα επιστρέψει στις καρδιές των κατοίκων, που ζουν στην περιοχή».

ΕΥΠΑΛΙΟ: καθηγητής και μαθητής, 48χρονα μετά

Του Γιώργου Δημητρέλλου

Αναπολώντας το παρελθόν μου ξυπνάναεξέχαστες, αλλά πολλές φορές καθοριστικές στιγμές, μικρού ή μεγάλου μεγέθους γεγονότα, πρόσωπα βαθιά χαραγμένα στη μνήμη μου. Τελειώνοντας το Δημοτικό (Γρηγορίτικα, Ελατόβρυση), συνέχισα και τελείωσα τις Γυμνασιακές σπουδές μου στο Ευπάλιο.

Ενώ τέλειωσα το Γυμνάσιο, και ακολούθως το Πανεπιστήμιο, στη συνέχεια άρχισα να δουλεύω και να διδάσκω στο Πανεπιστήμιο Πατρών και να ανακαλύπτω ότι εκτός από τη γνώση είχα πάρει και άλλα στοιχεία από εκείνον τον καθηγητή και δάσκαλο.

Αξιόλογοι εκπαιδευτικοί, ικανοί δάσκαλοι, μαέστροι στη μετάδοση της γνώσης στη πορεία μου. Εξέχουσα θέση κατέχει ο καθηγητής της Φυσικής Κωνσταντίνος Καρακελιδής στον οποίο νοιώθω την ανάγκη να σταθώ και να αναφερθώ ως ελάχιστη αναγνώριση της προσφοράς του. Θα το επιχειρήσω γνωρίζοντας ότι δεν είναι και τόσο εύκολο να γράψεις έστω και λίγα λόγια για τον καθηγητή σου. ...Τον έμαξα πολύ, τον βρήκα., ήταν μία επιθυμία, μία ανάγκη, να του πω μια καλημέρα σε ένδειξη σεβασμού και αγάπης, αναγνώρισης σε όσα μου πρόσφερε. Ίσως να ήθελα να του πω ότι στους δασκάλους μου χρεωστώ το ευ ζην ....Του θύμισα τον παλιό του μαθητή από το Γυμνάσιο Ευπαλίου, τον Γιώργο Δημητρέλλο. Γρήγορα με θυμήθηκε, χάρηκε ιδιαίτερα και αφού είπαμε αρκετά, καταλήξαμε να ανταμώσουμε στα μέρη του.

Το καλοκαίρι που μας πέρασε πραγματοποιήσαερευνητικές εργασίες σε περιοχές της Μακεδονίας και της Θράκης. Έτσι άρπαξα την ευκαιρία και κανονίσαμε συνάντηση με το δάσκαλο και καθηγητή στην Ασπροβάλτα.

Εικόνες χαράς και συγκίνησης, στη συνάντησή αυτή. Μετά από 48 χρόνια ένας μαθητής συναντά το δάσκαλό του ή ένας δάσκαλος συναντά το μαθητή του. Τα συναισθήματα δεν περιγράφονται. Είναι από αυτά που μόνο να τα ζεις μπορείς. Είναι πολύ σημαντικό ιδιαίτερα για τα σχολεία της επαρχίας να στελεχώνονται από τέτοιους ικανούς εκπαιδευτικούς στο γνωστικό τους αντικείμενο και παράλληλα να διαθέτουν δεξαμενές αγάπης για το παιδί, για το μαθητή τους.

Για μας, τα παιδιά ενός κατώτερου Θεού, η μόνη διέξοδος ήταν να μάθουμε γράμματα για να ζήσουμε καλύτερα. Έτσι λοιπόν έπρεπε να επιστρατεύσουμε τις δυνάμεις μας προς αυτή την κατεύθυνση παρόλες τις δυσκολίες που υπήρχαν (φτώχεια, περπατούσαμε χιλιόμετρα μέσα στις λάσπες μεκρύα, με βροχές με λιπούρια, για να πάμε σχολείο).

Στο Γυμνάσιο Ευπαλίου, όπως και σε άλλα σχολεία της επαρχίας, οι καθηγητές με το διορισμό τους παρέμειναν για κάποιο μικρό χρονικό διάστημα και στη συνέχεια συνήθως ζητούσαν και έπαιρνανμετάθεση, ή βελτίωση θέσης σε άλλα σχολεία πιο κοντά στον τόπο καταγωγής τους, ή πιο κοντά στις οικογένειές τους. Όταν είχε έρθει στο Ευπάλιο ο κ. Κα-

ρακελιδής, καθηγητής Φυσικής στο Γυμνάσιο, τα απογεύματα έκανε ενισχυτικά μαθήματα για τους μαθητές των τριών τελευταίων τάξεων του εξατάξιου σχολείου μας.

Εγώ πήγαινα και παρακολουθούσα τα απογεύματα τα ενισχυτικά μαθήματα όχι μόνο της τάξης μου, αλλά και των άλλων δύο τάξεων και είχα πάντα την αγωνία: θα είναι άραγε και την επόμενη χρονιά αυτός ο καθηγητής, ο οποίος έκανε τόσο ενδιαφέρον το μάθημα και το παρακολουθούσαμε χωρίς βαριεστημάρα; Εμένα βέβαια μου άρεσε η Φυσική και με προσέλκυσε ιδιαίτερα το βιωματικό του μάθημα.

Ακόμα ξυπνάνα μέσα μου εκείνες οι λέξεις που μου είπε όταν ξεκίνησα να παρακολουθώ τα απογευματινά και των επόμενων τάξεων. «Εσύ κ. Δημητρέλλο γιατί έρχεσαι και στις επόμενες τάξεις, αυτά θα τα μάθουμε του χρόνου». Τι να απαντήσω ότι φοβόμουν μήπως δεν είναι την επόμενη χρονιά και θα έχανα αυτό το ανεκτίμητο δώρο; Έτσι είπα απλά: «αν δεν ενοχλώ κ. καθηγητά». «Σας παρακαλώ», ήταν κοφτή η απάντησή του... Για καλή μας τύχη παρέμεινε τρία χρόνια... Κοντά Πενήντα χρόνια μετά, συντα-

ξιούχος πλέον, θυμότανε τα πάντα, μιλήσαμε για τους συμμαθητές μου αλλά και μαθητές των άλλων τάξεων, γνώριζε για την καταγωγή τους (το χωριό τους), τις δυσκολίες, για αρκετούς μάλιστα ήξερε περισσότερα, που εργάζονται και άλλα πολλά. Μετά από δύο με τρεις ώρες συζήτησης συνδυασμό με το γεύμα μας πρότεινε μια συνάντηση καθηγητών και μαθητών του Γυμνασίου Ευπαλίου στην πλατεία του Ευπαλίου, κάτω από τα δροσερά πλατάνια που χρόνια τώρα ορθώνουν το ανάστημά τους και θα μας περιμένουν.

«Γιώργο μου» είπε «είναι πολύ καλή ιδέα και θα σε βοηθήσω και εγώ με στοιχεία που έχω από εκείνη την περίοδο, αλλά και νεότερα». Εφόσον οι συνθήκες του Covid-19 το επιτρέψουν να κάνουμε το αντάμωμα όλοι μας μέσα στοκαλοκαίρι (Ιούλιο ή Αύγουστο) του 2022.

Μνημόνιο Συνεργασίας Συλλόγων - Δήμου Δωρίδας για τη δημιουργία ορειβατικών μονοπατιών

- Δημιουργία ορειβατικών μονοπατιών στη Δ.Ε. Ευπαλίου μεταξύ Δήμου Δωρίδος, Συλλόγων Τρικόρφου, Ευπαλίου, Δροσάτου, Φιλοθέης και Μονών Τρικόρφου.

- Πιλοτικό πρόγραμμα ανάδειξης του πεζοπορικού τουρισμού στη Δωρίδα.

Στο δημοτικό κατάστημα Ευπαλίου, στις 2 Μαρτίου το πρωί, πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ των τοπικών φορέων (Συλλόγων και Μονών Τρικόρφου) και του Δήμου Δωρίδος, ύστερα από έγγραφη πρόσκληση του αρμοδίου Αντιδημάρχου κ. Ανδρέα Ευσταθίου, για συζήτηση – διαβούλευση, με θέμα « την σήμανση – προβολή του ιστορικού μονοπατιού

μορφών τουρισμού στην περιοχή. Τα βασικά σημεία της σύσκεψης – όπου ξεκαθαρίστηκαν οι ρόλοι Δήμου και Συλλόγων – έχουν ως εξής:

- Ο Δήμος αναλαμβάνει πλήρως την χρηματοδότηση της σήμανσης προβολής (διαφημιστικά έντυπα) του ιστορικού μονοπατιού.
- Οι σύλλογοι, με εθελοντισμό θα βοηθήσουν στην συντήρηση – προβο-

των Εξοδιτών Μεσολογγίου στη ΝΔ Δωρίδα» και γενικότερα την ανάπτυξη του πεζοπορικού τουρισμού στην περιοχή.

Στη συνάντηση – σύσκεψη πήραν μέρος οι:

1. Ανδρέας Ευσταθίου, αρμόδιος Αντιδήμαρχος του Δ. Δωρίδος
2. Γεώργιος Δ. Καλαντζής, εκπρόσωπος Δωρικής Αδελφότητας
3. Παναγιώτα Θεοδωροπούλου – Λυμπερή, Πρόεδρος Τοπικού Πολιτιστικού Συλλόγου Τρικόρφου
4. Χαράλαμπος Αλεξανδρής, Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου Δροσάτου, Μέλος ΔΣ Ένωσης Ευπαλιωτών Δωρίδας
5. Πηνελόπη Γιασεμίδου, Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου Φιλοθέης
6. Πατήρ Σάββας, Εκπρόσωπος Ι.Μ. Αγ. Αυγουστίνου και Σεραφείμ του Σαρώφ

Στη σύσκεψη αυτή επισημάνθηκε:

Α) Η χρησιμότητα της συνεργασίας Δήμου και τοπικών φορέων (κυρίως Συλλόγων).

Β) Η πρόωθηση του εθελοντισμού κατά βάση, από τα μέλη των Συλλόγων, για την δημιουργία ιστορικών μονοπατιών οικοτουρισμού στην περιοχή της Δωρίδας.

Σε πρώτη φάση εγκαινιάζεται ένα πιλοτικό πρόγραμμα συνεργασίας Δήμου και Συλλόγων για την δημιουργία ενός δικτύου μονοπατιών πεζοπορίας, με απώτερο σκοπό, βάζοντας ένα θεμέλιο, ανάπτυξης εναλλακτικών

λή των μονοπατιών καθώς και στην χάραξη – διάνοξη – καθαρισμό και νέων μονοπατιών.

- Επίσης προτάθηκαν και δύο νέα μονοπάτια όπως
- Α) Τρίκορφο – Αϊ -Γιάνης Ευπαλίου μήκους 6 χλμ
- Β) Καλογερική Στράτα (Βαρνάκοβα – Φιλοθέη – Καρδάρα – Αϊ Γιάνης Ευπαλίου) μήκους 10χλμ.

Στόχος των συμμετεσχόντων είναι η δημιουργία προσκνηματικών - περιβαλλοντικών διαδρομών, αξιοποίησης των θρησκευτικών μνημείων της περιοχής στο τρίγωνο Μοναστήρι Βαρνάκοβας – Μονές Τρικόρφου – Αϊ -Γιάνης Ευπαλίου. Η συνεργασία φορέων και ο εθελοντισμός θα αποτελέσουν τα αξιακά μέσα υλοποίησης του μεγάλου σχεδίου των εκπροσώπων της τοπικής κοινωνίας και του Δήμου Δωρίδας. Αναλυτικότερα συναποφασίστηκαν- σύμφωνα και με το πρακτικό της απόφασης- τα παρακάτω:

1. Ο Δήμος Δωρίδος:
  - Αναλαμβάνει πλήρως την ευθύνη υλοποίησης της δράσης «Σήμανση του ιστορικού μονοπατιού των Εξοδιτών του Μεσολογγίου στη Ν.Δ. Δωρίδα» με την αναγκαία χρηματοδότηση.
  - Στήριζει κάθε προσπάθεια

των τοπικών φορέων Δροσάτου, Ευπαλίου, Τρικόρφου και Φιλοθέης, για εθελοντισμό στη δημιουργία ολοκληρωμένου δικτύου προσκνηματικών και περιβαλλοντικών διαδρομών στο τρίγωνο Μοναστήρι Βαρνάκοβας – Ι.Μ. Τρικόρφου – Αϊ Γιάνης Ευπαλίου.

- Με τον Οργανισμό Πολιτισμού και Παιδείας, καθώς και το Γραφείο Τουρισμού, θα αναλάβει την προβολή του μονοπατιού με την εθελοντική υποστήριξη του κ. Γεωργίου Δ.Καλαντζή, (ως μέλος του Δ.Σ. του Οργανισμού Πολιτισμού και Παιδείας), για την δημιουργία διαφημιστικού φυλλαδίου μονοπατιών, χαρτών πεζοπορίας και παραγωγής λαογραφικού – ιστορικού υλικού, για την οργάνωση εκπαιδευτικών πεζοπορικών εκδρομών.

2. Οι Τοπικοί Φορείς:

- Αναλαμβάνουν με εθελοντισμό των μελών τους:
- Την συντήρηση και τον καθαρισμό του ιστορικού αυτού μονοπατιού και νέων διαδρομών , συνεπικουρούμενοι από την υπηρεσία καθαριότητας του Δήμου.

- Τον σχεδιασμό , χάραξη, προσημάνση και νέων μονοπατιών στην εδαφική τους περιφέρεια.

- Βοηθούν και συνεργάζονται με τα αρμόδια όργανα και υπηρεσίες του Δήμου για την προβολή και ανάδειξη των ιστορικών αυτών διαδρομών.

-Με αποφάσεις των Δ.Σ. τους, υποβάλλουν στο Δήμο μελέτη (τεχνική περιγραφή – χάρτης- προϋπολογισμός) για τη δημιουργία νέων μονοπατιών πεζοπορίας.

3. Εξουσιοδοτούν τον κ. Γεώργιο Δ. Καλαντζή (μέλος Δ.Σ. Οργανισμού Πολιτισμού και Παιδείας) για

- Ένα συλλογικό σχέδιο δράσεων προγραμματισμού στη διετία 2022 -2023

- Την εξεύρεση χρηματοδοτικού προγράμματος, Κρατικού ή Ευρωπαϊκού, για τη δημιουργία ενός δικτύου πεζοπορικών διαδρομών στη Δ.Ε. Ευπαλίου, μήκους 100 χλμ περίπου.

- Τη σύνταξη μελέτης δημιουργίας πολιτιστικών – περιβαλλοντικών διαδρομών στη Δ.Ε. Ευπαλίου, που θα καταστήσουν το αντίστοιχο έργο ώριμο για ένταξη στο πρόγραμμα.

- Παροχή τεχνικοσυμβουλευτικής υποστήριξης (εθελοντικά) με σκοπό την ανάπτυξη του πεζοπορικού τουρισμού και τη δημιουργία πολιτιστικών διαδρομών στην Δ.Ε Ευπαλίου.

4. Ανά τετράμηνο θα γίνονται συναντήσεις στο Δημοτικό Κατάστημα (τοπικών φορέων και οργάνων του Δήμου), για συζητήσεις ανάπτυξης πεζοπορικού τουρισμού όπου και θα κρατούνται πρακτικά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

Η Δωρίδα, ο Αθηναίος Στρατηγός Δημοσθένης και ο Βασιλιάς Φίλιππος Ε΄ της Μακεδονίας

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΑ ΧΝΑΡΙΑ ΤΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΑ ΒΑΣΙΛΙΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΤΟΥ Ε΄ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΔΩΡΙΔΑ

Του Χρήστου Ι. Σιαμαντά*

-ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ-

Είναι πολύ δύσκολο το εγχείρημα για τον εντοπισμό αρχαίων οικισμών που μνημονεύονται στην αρχαία γραμματεία και αφορούν την περιοχή της Δωρίδας. Η προσπάθεια στηρίζεται σε ερμηνευτική προσέγγιση των αρχαίων κειμένων με βάση και την βιβλιογραφία, σε συνδυασμό με λογικούς συνειρμούς και τοπογραφικά δεδομένα.

Απουσιάζει από τα συμπεράσματά μας για την ταύτιση οικισμών η λέξη «βεβαιότητα», δεδομένων του μεγάλου εύρους του χρόνου και των λιγοστών στοιχείων. Πριν κάνουμε χρονικό άλμα στο απώτατο παρελθόν της σημερινής περιοχής της Δωρίδας και συγκεκριμένα στην κλασική και ελληνιστική περίοδο, στην προσπάθειά μας να αποκριτογραφήσουμε την θέση κάποιων αρχαίων κωμών που συνδέονται με ιστορικά γεγονότα, πρέπει να μάθουμε κάποια στοιχεία απαραίτητα για τον τότε πληθυσμιακό καταμερισμό και τις επιρροές στον χώρο της Δωρίδας πολιτικοστρατιωτικών δυνάμεων του ελλαδικού χώρου. Η παραθαλάσσια περιοχή από το Αντίρριο μέχρι και την περιοχή της Αμφισσας, ήταν τόπος εγκατάστασης του αρχαίου ελληνικού φύλου των Εσπερίων ή Οζωλών/Λοκρών. Ειρηνικό και φιλήσυχο φύλο. Γείτονές τους βόρεια οι τραχείς και φιλοπόλεμοι Αιτωλοί, και ειδικά στην περιοχή της ορεινής Ναυπακτίας και Δωρίδας -αλλά και βορειότερα-, το αιτωλικό φύλο των Αποδωτών. Το «έθνος» των Αιτωλών ήταν μεγάλο και διασπαρμένο -μέχρι περίπου την ελληνιστική περίοδο- σε ανοχύρωτες κώμες¹. Με τους Αιτωλούς δεν είχαν τόσο αρμονικές σχέσεις οι Λοκροί. Πιθανόν το 338 π.Χ. που ο βασιλιάς της Μακεδονίας κατέλαβε, μετά την Αμφισσα, τη Ναύπακτο και την παρέδωσε στους Αιτωλούς, σηματοδοτεί την έναρξη της αιτωλικής κυριαρχίας στην Δωρίδα, η οποία θα διαρκέσει περίπου για πέντε αιώνες, έως την ρωμαϊκή επικράτηση στον ελλαδικό χώρο.

Καλοκαίρι του 426 π. Χ., στην διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου, ο Αθηναίος στρατηγός Δημοσθένης κινήθηκε από κοινού με τους συμμάχους του Ακαρνάνες κατά της Λευκάδας. Ωστόσο οι «μισθοφόροι»-υποτακτικοί των Αθηναίων Μεσσήνιοι, που τους εγκατέστησαν το 456π.Χ οι τελευταίοι στη Ναύπακτο, μετά τον εκπατρισμό τους από τους Σπαρτιάτες, ως «υποσπόνδων», παρακινούν τον Δημοσθένη να επιτεθεί κατά των Αιτωλών, με τους οποίους είχαν εχθρικές σχέσεις. Βεβαίως ο στρατηγός θέλησε μεν να κάνει το χατίρι των Μεσσηνίων, αλλά προσέβλεπε ότι θα προσχωρούσαν στους Αθηναίους και γειτονικοί λαοί της περιοχής των Αιτωλών. Έτσι, από την Λευκάδα ο Δημοσθένης με τον στρατό του κατευθύνεται στο Σόλλιον - ναυτικό σταθμό μεταξύ Παλαίρου και Αλυζας-. Από εκεί με 300 Αθηναίους, Κεφαλλήνες, Ζακύνθιους και φυσικά τους Μεσσηνίους της Ναυπακτου υπό τον Χρόμωνα, επιβιβασμένοι σε 30 τριήρεις, εκστρατεύει κατά των Αιτωλών, καταπιάνοντας στο λιμάνι του Λοκρικού Οινεώνα. Ολόκληρη η στρατιωτική δύναμη δεν ξεπερνούσε τους 2.500 άνδρες (με δεδομένο κάθε αθηναϊκή τριήρης δεν μετέφερε πάνω από 80 οπλίτες). Ο Δημοσθένης με τον στρατό του στρατοπέδευσε, όπου και διανυκτέρευσε, στο μέρος του ιερού του Νέμειου Δία, που ο διαπερήγος αρχαιολόγος και ναυπηγικός καθηγητής Γ. Σωτηριάδης, ο οποίος ερεύνησε την περιοχή τον Ιούλιο-Αύγουστο του 1906 το τοποθετεί στο σημερινό Καστράκι Δωρίδας (Ομέρ Εφέντη). Και πιο συγκεκριμένα πλη-

σίον του χώρου που σήμερα βρίσκεται ανακατασκευασμένη η βρύση «Βουλωμένη» («παρά την μόνην πέριξ όλου του τόπου πηγήν», αναφέρει χαρακτηριστικά), όπου εντόπισε λείψανα περιβόλου αρχαίου τεμένους. Από εκεί το ξημέρωμα κινήθηκε κατά των κωμών των Αποδωτών. Αφού θα τους υπέτασσε θα στρεφόταν εναντίον των Οφιωνέων (άλλου αιτωλικού φύλου που κατοικούσε ΒΔ των Αποδωτών). Την πρώτη ημέρα κατέλαβε την Ποτιδιανία, την επομένη το Κροκύλειον και την τρίτη το Τείχιον, όπου έμεινε, στέλνοντας από εκεί τα λάφυρα στο λοκρικό Ευπάλιο. Όμως αιτωλικά φύλα, όπως οι Οφιονείς, ακόμη και οι κατοκούντες κοντά στον Μαλιακό κόλπο, Βωμείς και Καλλείς ξεσηκώνονται και προστρέχουν προς ενίσχυση των Αποδωτών, και δέχονται την επίθεση των Αθηναίων. Οι Μεσσήνιοι συμβουλεύουν τον Δημοσθένη να κάνει γρήγορα και να καταλάβει τις αιτωλικές πολίχνες της περιοχής, πριν έλθουν οι άλλοι Αιτωλοί προς βοήθειά τους. Έτσι ο στρατηγός σπεύδει να επιτεθεί στο Αιγίτιο, που οι κάτοικοι του είχαν αναζητήσει καταφύγιο στους γύρω λόφους και το κυριεύει, πριν ακόμα προλάβει να ενισχυθεί από δύναμη Λοκρών της περιοχής (ελαφρά οπλισμένων με ακόντια), τους οποίους ανέμενε. Μετά την σχεδόν, χωρίς αντίσταση, κατάληψη του Αιγίτιου άρχισε ουσιαστικά η σφοδρή αντεπίθεση των Αιτωλών. Συγκεκριμένα οι Αιτωλοί ακολουθούσαν τακτική κλεφτοπολέμου. Κατέβαιναν από τους λόφους και χτυπούσαν το στράτευμα του Δημοσθένη, με τα ακόντιά τους, στην χρήση των οποίων ήταν ικανότατοι. Όσο οι τοξότες των Αθηναίων είχαν βέλη αντιμετώπιζαν τους Αιτωλούς και τους κρατούσαν σε κάποια απόσταση. Όταν όμως σκοτώθηκε ο τοξάρχης (αρχηγός των τοξοτών) και τα βέλη τους σώνονταν, οι Αθηναίοι με τους συμμάχους τους καταπονήμενοι από τον συνεχή κλεφτοπόλεμο των ταχυπόδων και ελαφρά εξοπλισμένων Αιτωλών (ενώ αυτοί έφεραν βαριές πανοπλίες) τράπηκαν σε φυγή, αδυνατώντας να αντισταθούν στις συχνές επιθέσεις των ατάκτων. Οι Αιτωλοί τους εξόντωναν σε αδιέξοδες χαράδες, μιας και ο Χρόμων που οδηγούσε τον στρατό του Δημοσθένη είχε φονευθεί. Άλλους που είχαν χάσει το δρόμο και μπήκαν σε πυκνά δασώδη σημεία τους έκαιγαν, πυρπολώντας την βλάστηση. Όσοι τελικά από τους Αθηναίους και τους συμμάχους τους επέζησαν, κυριολεκτικά ράκη, έφθασαν στον παραθαλάσσιο Οινεώνα, αρ-

των Αιτωλών (426πχ)

πηγή: Ιστότοπος "γη Αιτωλών κι Ακαρνάνων"

Ένα άλλο περιστατικό, όπως μας το εξιστορεί ο Ρωμαίος ιστορικός Τίτος Λίβιος³ μετά δύο και πλέον αιώνες από την προαναφερόμενη εκστρατεία του Δημοσθένη και συγκεκριμένα το 208 π.Χ., δίνει και αυτό την εικόνα των αιτωλικών πολιχνών στην περιοχή της σημερινής δυτικής Δωρίδας.

Την χρονιά αυτή ο βασιλιάς Φίλιππος Ε΄της Μακεδονίας, σύμμαχος των Αχαιών στην πολεμική τους αντιμετώπιση με τους Αιτωλούς κατά την διάρκεια του Συμμαχικού πολέμου, ήλθε με τα πλοία του κατά αιτωλικών εδαφών. Αυτό συνέβη όταν ήδη είχε συναφθεί το 217π.Χ. η περίφημη συμφωνία ειρήνης της Ναυπάκτου μεταξύ των Μακεδόνων και των Αιτωλών, ενόψει του ρωμαϊκού κινδύνου, ενώ το 212π.Χ. η συνθήκη αυτή πήγε... περίπατο, όταν πλοία των Ρωμαίων πρωτοεμφανίστηκαν στον Κορινθιακό και ναυλόγησαν στη Ναύπακτο, υπό τον Ρωμαίο ναύαρχο Μάρκο Βαλέριο Λαίβιον, για την επικύρωση στην εκεί αιτωλική συνέλευση της συμμαχίας τους με τους Αιτωλούς. Τι συγκεκριμένα λοιπόν συνέβη; Ο Φίλιππος βρισκόταν με τον στόλο του αγκυροβολημένο στον κόλπο της Αντίκιρρας (στην σημερινή ομώνυμη πόλη της Βοιωτίας). Από εκεί με 7 τετρήρεις (quadriremes-τύπος πλοίου) και πάνω από 20 μικρότερα σκάφη, που είχε στείλει προηγουμένως στον Κορινθιακό κόλπο για να ενισχύσουν τον στόλο των Καρχηδονίων (εχθρών των Ρωμαίων), κατέπλευσε στις αιτωλικές Ερυθρές, κοντά στο Ευπάλιο, όπου έκανε απόβαση. Ωστόσο δεν αιφνιδίασε τους Αιτωλούς, που οι άνδρες βρισκόνταν είτε στα αγροκτήματα, είτε στα κοντινά οχυρά της Ποτιδιανίας και της Απολλωνίας. Έτσι πρόλαβαν να διαφύγουν στα δάση και στα βουνά και να μην αιχμαλωτιστούν. Όμως δεν μπόρεσαν να πάρουν μαζί τους τα αιγοπρόβατά τους, που ο Φίλιππος τα συνέλεξε και τα φόρτωσε στα καράβια του. Από εκεί ο Μακεδόνας βασιλιάς πήγε στην Κόρινθο, ενώ στα πλοία με τα ζώα και τα λάφυρα, που κατάφεραν να αρπάξουν κατευθύνθηκαν υπό τον Αχαιο Νικία στο Αίγιο. Ας δούμε όμως τις πιο πάνω πολίχνες, που αποτέλεσαν θέατρο των παραπάνω επιχειρήσεων.

Ο ΟΙΝΕΩΝ ή ΟΙΝΟΗ ήταν μια παραθαλάσσια πόλη στην σημερινή Δωρίδα. Με οδηγό την φαντασία μας ας γυρίσουμε πίσω τον χρόνο, όχι πολύ...μόνον περί τους δυόμισι αιώνες και ας πάμε στην θέση «Γουβό» του σημερινού Ευπαλίου. Όλη αυτή η εύφορη πεδινή έκταση ήταν θάλασσα, με την οποία έσμιγε το ρέμα του Αύλακα, που πιθανόν να είχε πλάτος και ποσότητα νερού, που χαρακτηρίζει ένα ποτάμι. Εκεί ο προαναφερόμενος αρχαιολόγος Γεώργιος Σωτηριάδης μιλάει σε σχετική εργασία του 4 για σιδερένιους κρίκους-δέστρες που έδεναν πλοία «και οποίοι απ'αυτήν την πηγήν του ποταμίου (σημ. του Αύλακα) εις τον βράχον εσφηνωμένοι μέχρι προ ολίγων ετών εσώζοντο», καθώς επίσης για «αρχαίους πλίνθους» σε αρκετό βάθος στο έλος που καταλάμβανε τμήμα της πιο πάνω πεδιάδας. Τα στοιχεία αυτά συνηγορούν ότι στα ριζά των υψωμάτων που περιστοιχίζουν τον πεδινό χώρο υπήρχαν εγκαταστάσεις οι οποίες σχετιζόνταν με λιμάνι. Επιστημονική έρευνα 5 για την περιοχή δίνει απάντηση στο ερώτημα πώς η θάλασσα υποχώρησε νοτιότερα, στην σημερινή ακτογραμμή.

Η αποτυχημένη εκστρατεία του Δημοσθένη κατά των Αιτωλών (426πχ)

πηγή: Ιστότοπος "γη Αιτωλών κι Ακαρνάνων"

χικό ορμητήριο της εκστρατείας τους. Σκοτώθηκαν 120 νεαροί και επίλεκτοι αθηναίοι οπλίτες, ενώ φονεύθηκε και ο αθηναίος στρατηγός Προκλής. Τα λείψανα του εκστρατευτικού σώματος μεταφέρθηκαν στη Ναύπακτο με τα πλοία που τους έφεραν, αφού προηγουμένως, μετά από συνθήκη με τους Αιτωλούς, πήραν τους νεκρούς τους².

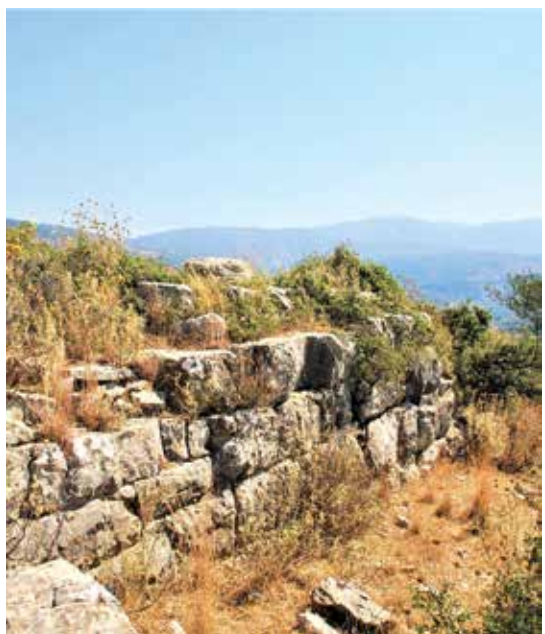
Η αποτυχημένη εκστρατεία του Δημοσθένη κατά

Έτσι γίνεται δεκτό ότι η στάθμη της θάλασσας περί το 500 π.Χ. ήταν 1 μέτρο τουλάχιστον χαμηλότερα απ' ό,τι σήμερα. Έπειτα από αλληπάλληλους σεισμούς και την συνακόλουθη μορφογένεση της περιοχής, αυτή πρέπει να υψώθηκε περισσότερο από 1-2 μέτρα. Η εν λόγω άνοδος της στάθμης συνδέεται και με την μεταφορά προσχωσιγενών υλικών από τον ποταμό Μόρνο-Δάφνο στην αρχαιότητα, που έρεε ανατολικότερα (στο διάστημα από την Χιλιαδού έως τον βράχο «Κόκκινο» του Μοναστηρακίου), καθώς και από τα ρέματα (πιθανόν με ποτάμια χαρακτηριστικά τότε) της Μανδήλως και του Αύλακα.

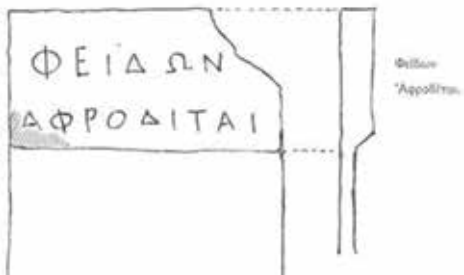
Οι συγκεκριμένες αποθέσεις σε συνδυασμό με τα σεισμικά φαινόμενα οδήγησαν στην υποχώρηση της θάλασσας νοτιότερα και στην δημιουργία του αλλουβιακού εδάφους του «Γουβού».

Στην κορυφή του λόφου «Παλιόκαστρο-Γύρος» δέσποζε κυκλικός οχυρωματικός περίβολος, ερείπια του οποίου αναφέρονται τις ημέρες μας, που ανήκε στην λοκρική πόλη του Οινεώνα ή της Οινόης, ενώ η σημερινή πεδινή έκταση ήταν το λιμάνι του. Στην ανατολική κλιτύ του πυραμοειδούς υψώματος ο Σωτηριάδης διέκρινε «λείψανα κτιρίων και αναλημμάτων», ενώ στη νότια πλευρά του τη νεκρόπολή του. Το ότι ήταν παραθαλάσσιος οικισμός ο Οινεώνας επιβεβαιώνεται από το απόσπασμα του Γ' βιβλίου του Θουκυδίδη που αναφέρεται στους καταδικασμένους από τους Αιτωλούς, Αθηναίους (και συμμάχους τους). Σημειώνεται «... μόλις τε ε πί τη ν θάλασσαν και τον Οινεώνα της Λοκρίδος, οθέν περ και ωρμήθησαν, οι περιγενόμενοι κατέφυγον». Εξάλλου η λοκρική αυτή πόλη ήταν πλησιόχωρη -και ανατολικά- των εκβολών του Δάφνου (Μόρνου), ενώ η περιφέρεια της Ναυπάκτου έφθανε στην αρχαιότητα μέχρι την περιοχή του, χωρίς να έχουν εντοπιστεί ερείπια άλλου οικισμού στο μέρος ανατολικά και στον παραλιακό χώρο, από την πόλη αυτή έως το ποτάμι⁷. Σε καμία περίπτωση τα ερείπια του «Παλιόκαστρου» δεν πρέπει να αποδοθούν στο Ευπάλιο, όταν ο Οινεών ήταν παραλιακή πόλη και το Ευπάλιο βρισκόταν στα ενδότερα της χώρας των Λοκρών, όπως θα δούμε πιο κάτω.

Η αλήθεια είναι ότι υπάρχει διάσταση γνώμων των κατά καιρούς ερευνητών ως προς την ταυτότητα των οικιστικών λειψάνων στο «Παλιόκαστρο», που λόγω οικονομίας χώρου δεν θα παρατεθούν εδώ. Όμως τα πιο πάνω δεδομένα οδηγούν στο συμπέρασμα ότι έχουμε να κάνουμε με τον Οινεώνα και το λιμάνι του. Άγνωστο πότε ιδρύθηκε και παράκμασε η πόλη αυτή. Υπήρχε τουλάχιστον τον 7ο αι. π.Χ., εποχή που έζησε ο κορυφαίος ποιητής τα αρχαιότητας Ησίοδος και δολοφονήθηκε στα εδάφη του, για τον θάνατο του οποίου μάλιστα πλάστηκε σχετικός θρύλος. Ίσως τα τέλη του 1ου αι. π.Χ. να μην υφίστατο ο οικισμός αυτός. Μπορούμε να πιθανολογήσουμε ότι ο Οινεών πρέπει να συρρικνώθηκε και να ερημώθηκε σταδιακά, με την βαθμιαία καταστροφή του λιμανιού της πόλης, από προσχωματικές διεργασίες και ίσως και σεισμικά φαινόμενα. Από καμία πηγή δεν έχουμε πληροφορίες για καταστροφή της πόλης από εχθρική δραστηριότητα, ούτε άλλωστε τα αρχαιολογικά ευρήματα μαρτυρούν κάτι τέτοιο. Είναι αξιοσημείωτο ότι ο Ρωμαίος

συγγραφέας Πλίνιος ο Πρεσβύτερος στην γεωγραφική του αναφορά στο σύγγραμμά του «Φυσική Ιστορία» για τις πόλεις της Οζολαίας Λοκρίδας, τον 1ο αι. μ.Χ που έζησε, δεν γράφει τίποτα σχετικά με τον Οινεώνα, που σαν σημαντική πόλη έπρεπε να είχε κάνει λόγο. Αυτό σημαίνει ότι πιθανόν μέχρι τότε να είχε «σβήσει» ο οικισμός. Κατά τον Λεγάτο λοκρικός Οινεών, όπως και όλη η περιοχή ανατολικά μέχρι τα Τριζόνια, περιήλθε στους Αιτωλούς με την παράδοση της Ναυ-

πάκτου στους ίδιους από τον Μακεδόνα βασιλιά Φίλιπο Β'. Εξακολουθούσε δε να βρίσκεται σε αιτωλική κυριαρχία και μετά το 167 π.Χ. Εκτός από το προλεγόμενο τέμενος του Νεμείου Διός, ίσως να λατρευόταν στα μέρη του Οινεώνα και η Αφροδίτη, όπως φανερώνει σπάρραγμα αφιερωματικής επιγραφής με την φράση «ΦΕΙΔΩΝ ΑΦΡΟΔΙΤΑΙ» που ανακαλύφθηκε στην

περιοχή του σημερινού Ευπαλίου, για την οποία κάνει λόγο και αποτυπώνει στις Inscriptiones Graecae (I.G) ο αρχαιολόγος-επιγραφικός G. Klaffenbach.

Κάποια ονόματα επιφανών Οινεωνέων ή Οιναιών έχουν σωθεί από επιγραφές. Έτσι συναντάμε τον ιερομνήμονα, δηλαδή θρησκευτικό αντιπρόσωπο στο Αμφικτυονικό Συνέδριο των Δελφών, το 215 π.Χ., Θαρσύα, ενώ το 167-6 π.Χ. αναφέρεται σε επιγραφή το όνομα του Οιναιού Μνασιμάχου, ως γραμματέα του Αιτωλικού Κοινού.

Σειρά έχει το αρχαίο ΕΥΠΑΛΙΟ. Όπως προαναφέρθηκε η πολίχνη αυτή των Λοκρών, γειτονική της επίσης λοκρικού Οινεώνα, δεν είχε επαφή με θάλασσα. Ο προαναφερόμενος Πλίνιος ο Πρεσβύτερος (23-79 μ.Χ.) κατά την περιγραφή της χώρας των δυτικών Λοκρών γράφει -σε μετάφραση- : «(Σημ.: Στην Οζολαία Λοκρίδα είναι) η πόλη της Οιάνθειας, το λιμάνι του Απόλλωνα του Φαιστίου και ο κόλπος των Σαλώνων και στην ενδοχώρα -intusorridaστα λατινικά -(σημ. σε αντιδιαστολή με τα παραθαλάσσια μέρη) οι πόλεις της Αργύνας, Ευπαλίας, της Φαιστού και της Καλαμίσου»¹⁰.

Ο συγγραφέας Στέφανος Βυζάντιος (5ος αι. μ. Χ.), συντάκτης του γεωγραφικού λεξικού «Εκ των Εθνικών» γράφει : «Ευπαλία: Πόλις της Λοκρίδος ήν Ευπάλιον Αρτεμίδωρος (σημ. γεωγράφος από την Έφεσο, 1ος αι. π.Χ) φησί, το Εθνικό ν'Ευπαλιεύς».

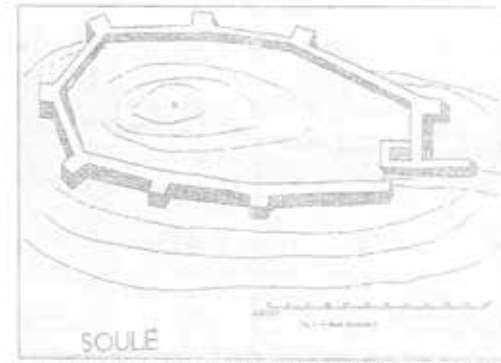
Κάνοντας λόγο πιο πάνω για την εκστρατεία του Δημοσθένους σημειώνεται ότι ο στρατηγός αυτός μετά την κατάληψη της Ποτιδανίας, του Κροκειλίου και του Τείχιου, μετέφερε τα λάφυρα στο λοκρικό Ευπάλιο. Το εν λόγω γεγονός σημαίνει ότι η πολίχνη ήταν στα βόρεια όρια της χώρας των δυτικών Λοκρών με αυτή των Αιτωλών, πλησιέστερα στις κόμεις αυτές απ' ό,τι ο Οινεών. Επίσης από τον Θουκυδίδη μαθαίνουμε την είδηση ότι το φθινόπωρο της ίδιας χρονιάς, του 426 π.Χ, που ο Δημοσθένης επιτέθηκε κατά των Αιτωλών, ο Σπαρτιάτης στρατηγός Ευρύλοχος, ξεκινώντας από τους Δελφούς για να καταλάβει την, υπό αθηναϊκή κυριαρχία, Ναύπακτο, κυριεύσε πρώτα τον Οινεώνα και στη συνέχεια το Ευπάλιο¹¹.

Μια επιγραφή μάς αποκαλύπτει ότι το 271-270 π.Χ το λοκρικό Ευπάλιο ανήκε στους Αιτωλούς, χωρίς να

γνωρίζουμε πότε περιήλθε στην αιτωλική κυριαρχία. Το πιθανότερο, όπως η Ναύπακτος και η ευρύτερη περιοχή της, το 338 π.Χ, όταν ο Φίλιππος Β' παρέδωσε την πόλη αυτή στους Αιτωλούς, κατά τα προαναφερθέντα. Επί ρωμαϊκής περιόδου είχε περάσει, όπως όλη η Οζολαία Λοκρίδα, στην οποία ανήκε, στην επικράτεια της ρωμαϊκής αποικίας των Πατρών¹².

Πού όμως βρισκόταν η θέση του Ευπαλίου; Διατυπώθηκαν διαφορετικές γνώμες, με την μία να θέλει την πολίχνη στο Κλήμα, την άλλη στο « Παλιόκαστρο-Γύρος», που όμως κατά τα παραπάνω το μέρος αυτό καταλάμβανε ο Οινεών, ενώ τρίτη στο λόφο «Σιδεράλων» και στη νότια προεκβολή του προς το Μόρνο, το «Καστράκι», ΒΔ του ομώνυμου χωριού, όπου βρέθηκαν ερείπια μικρού πύργου και τειχών 13. Η τελευταία εκδοχή είναι μάλλον πιο κοντά στην πραγματικότητα. Και αυτό γιατί : Έχουμε ως δεδομένο ότι σαν λοκρικός οικισμός δεν πρέπει να ήταν μακριά της θάλασσας, αλλά όχι όμως και παραθαλάσσιος. Όπως είδαμε ο Τίτος Λίβιος αναφέρει το Ευπάλιο παρακείμενο των παραλιακών Ερυθρών, που όπως θα γραφεί πιο κάτω, ήταν στο ακρωτήριο του «Κόκκινου», δυτικά του Μοναστηρακίου. Επίσης, όπως προεκτέθηκε, ο Ευρύλοχος, πάντοτε κατά τον Θουκυδίδη, στην εκστρατεία του κατά της Ναυπάκτου, κατέλαβε πρώτα τον Οινεώνα, που χωροθετείται στο «Παλιόκαστρο-Γύρος» και μετά το Ευπάλιο. Τέλος ο Δημοσθένης ήταν προτιμότερο να στείλει την λεία του στην περιοχή του «Σιδεράλων», πλησίον του Οινεώνα -που στο λιμάνι του ναυλοχούσαν τα πλοία του- και της Ναυπάκτου, όπου θα πήγαινε μετά την ολοκλήρωση της εκστρατείας του να παραλάβει. Δηλαδή, απ'όλα αυτά συμπεραίνεται ότι η πολίχνη βρισκόταν μεταξύ Οινεώνα και Ναυπάκτου και ο μόνος αρχαίος οικισμός στο ενδιάμεσο, κοντά στην θάλασσα (όχι όμως παράκτιος), δεν ήταν άλλος παρά μόνον αυτός του «Σιδεράλων».

Ας δούμε και ονόματα αρχαίων Ευπαλίων, που αντλούμε από επιγραφές του 3ου αι. και είχαν την ιδιότητα του «ενγυίου», εγγυητή. Δηλαδή πρόκειται για προξένους (ήτοι ιδιώτες εν προκειμένω του Ευπαλίου που εγγυούνταν σε αρχές άλλης πόλης για άλλο Ευπαλιέα, ο οποίος εκπροσωπούσε τα συμφέροντα της τελευταίας στην δική τους (Ευπάλιο) : Μηκκάες, Τηλίων, Αντίοχος, Πολέμαρχος. Ακόμα από επιγραφή μαθαίνουμε ότι εγγυητής σε απελευθερωτική σύμβαση για την από την Φρυγία δούλα Μηνιαδά, στο εν Κρουνοίς Ασκληπιείο - εντοπιζόμενο περί τα 5 χλμ ΒΔ της Σκάλας Ναυ-

Σχέδιο του οχυρωματικού περιβόλου στο «Παλιόκαστρο» - «Γόρο» στην περιοχή του σημερινού Ευπαλίου.

πακτίας- ήταν ο Ευρύδαμος του Ερυμνίνους και ο αδελφός του Τιμόλοχος αρχαιοφύλακας (που θα διατηρούσε την πράξη), με μάρτυρες, στην απελευθέρωση, εκτός του Τιμολόχου, επίσης τους Ευπαλιείς, Ευρύδαμο, Τιμόξενο και Πολέμαρχο.

ΕΡΥΘΡΑΙ, το λιμάνι του Ευπαλίου, κατά τους ελληνιστικούς- ρωμαϊκούς χρόνους.

Η βραχώδης προέκταση -στη συνέχεια του λόφου «Αγγουράκι»- με την ονομασία «Κόκκινο» που εισχωρεί στην θάλασσα, δυτικά του Μοναστηρακίου, πιθανότατα να κρύβει το μυστικό της πολίχνης¹⁴. Το κομμάτι αυτό γης είναι ό,τι απέμεινε από μεγαλύτερη εδαφική λωρίδα, με αρχαίο οικισμό, που καταβυθίστηκε στην θάλασσα, όπως δείχνουν ευρήματα στον βυθό της και μάλλον από σεισμό. Ο όρμος ανατολικά του «Κόκκινου» θα πρέπει να ανήκε στην συγκεκριμένη πολίχνη, αφού δυτικά η θάλασσα είχε υποχωρήσει. Στα 500 μ. περίπου μέσα στην θάλασσα από τον βράχο, στο σημείο που λέγεται «Ξέρα», έχουν βρεθεί ίχνη του οικισμού, όπως αγγεία και κεραμίδια¹⁵.

Ο Στέφανος Βυζάντιος εκ των Εθνικών του λήμμα

2 Στο μοναστήρι του Τρικόρφου Κατάνυξη, περισυλλογή, προσευχή, δάκρυα, τα κύρια χαρακτηριστικά που βιώσαμε μέσα στο Καθολικό του Ιερού Ησυχαστηρίου Αγίων Αυγουστίνου Ιππώνος και Σεραφείμ του Σάρωφ στο Τρικόρφο Φωκίδος, το απόγευμα της Κυριακής στον Α' Κατανυκτικό Εσπερινό ή αλλιώς στον Εσπερινό της Συγχωρήσεως. Ο Καθηγούμενος του Ιερού Ησυχαστηρίου και Πρωτοσύγκελλος της Ι.Μ. Φωκίδος, Γέροντας Νεκτάριος Μουλατσιώτης μίλησε σχετικά για το πώς χρειάζεται να βιώσουμε αυτή την περίοδο της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, καθώς και τη μεγάλη σημασία που έχει για την ψυχή μας. Πριν το τέλος του Εσπερινού ο Γέροντας Νεκτάριος ανέγνωσε τη συγχωρητική ευχή στους μοναχούς και στους πιστούς που παρευρέθηκαν στον Κατανυκτικό Εσπερινό. Εν συνέχεια αντάλλαξαν ευχές συγχωρήσεως και ευχές για τον πνευματικό αγώνα της Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Ανάμεσα στους πιστούς που συμμετείχαν στον Α' Κατανυκτικό Εσπερινό, ήταν και η Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας της Β' περιφέρειας Αθηνών κα Άννα Καραμανλή, ο Αντιδήμαρχος Δωριδίας Ανδρέας Ευσταθίου και ο Αντιδήμαρχος Καλλιθέας Αττικής Κώστας Ευσταθίου. Ιερά Μονή Αγίων Αυγουστίνου Ιππώνος και Σεραφείμ του Σάρωφ Τρικόρφο Δωριδός

1 Η πίτα 2022 της Ένωσης Ευπαλιωτών Δωριδίας
Για δεύτερη χρονιά η πανδημία του κορωνοϊού δεν επέτρεψε στην Ένωση να πραγματοποιήσει ανοιχτά την εκδήλωση για την κοπή της πίτας. Έτσι τα μέλη του ΔΣ μαζί με μερικά παλιά στελέχη της Ένωσης δηλαδή συνολικά καμιά τριανταριά άτομα, σε μια ωραία εκδήλωση κόψανε την πίτα και τους δόθηκε η ευκαιρία να ξαναβρεθούν και να τα πούνε μετά από πολύ καιρό. Τα δύο φλουριά, που αντιστοιχούσαν σε αντίστοιχα ωραία δώρα που επέλεξε η Λένα Αναγνωστοπούλου, κέρδισαν η Μαίρη Δημητρίου και η Ρηνιώ Μακράρωνα. Έγινε επίσης και η εκλογοαπολογιστική συνέλευση όπως ορίζει το καταστατικό και προσδιορίστηκαν για 20 Μαρτίου οι εκλογές ανάδειξης νέου Δ.Σ. και Ελεγκτικής Επιτροπής. Συγκινητική η παρουσία αρκετών από τα παλιότερα στελέχη της Ένωσης όπως οι Μένιος Λαγιανδρέου, Παναγιώτης Αλεξανδρής, Πάνος Γιαννακούρης, Κώστας Κατσιγιάννης, Χαράλαμπος Πριόβολος, Λεωνίδας Νικόπουλος που αφήφισαν τους περιορισμούς και βρέθηκαν για άλλη μια φορά σε εκδήλωση της Ένωσης. (Πλούσιο φωτογραφικό υλικό από το φακό του Σπύρου Πριόβολου στο επόμενο τεύχος)

3 Καθαρή Δευτέρα "ξάφρισαν" κολυμβήθρα και μανουάλι από τον Άγιο Γεώργιο Ευπαλίου
Η Καθαρή Δευτέρα δεν ήταν και τόσο καθαρή στο Ευπάλιο. Άγνωστοι κατ' αρχάς διέρρηξαν την αποθήκη της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου και έκλεψαν την κολυμβήθρα του Ναού, ένα μανουάλι και ηλεκτρικό καλώδιο γύρω στα 500 μέτρα. Μόλις καταγγέλθηκε η κλοπή από τον ιερέα στην αστυνομία Ευπαλίου έγινε άμεση κινητοποίηση και τα κλοπιμαία ανακαλύφθηκαν σε κρύπτη που τα είχαν τοποθετήσει δύο ανήλικοι 14χρονοι ρομά που κατοικούν στο χωριό και ήταν οι κλέφτες. Οι ανήλικοι συνελήφθησαν αλλά αφέθησαν ελεύθεροι σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του σχετικού Νόμου, αλλά οι κατηγορίες για τα περαιτέρω βαρύνουν τους γονείς των για παραμέληση εποπτείας ανηλίκου. Επίσης απάτη σε βάρος ημεδαπού στη Δωρίδα από πολυμελή σπεύρα εξιχνιάστηκε, που είχε δράση σε διάφορα σημεία της χώρας. Ειδικότερα εξιχνιάστηκε από το Αστυνομικό Τμήμα Ευπαλίου απάτη, μέσω διαδικτύου, σε βάρος ημεδαπού, η οποία διαπράχθηκε την 07-09-2021 σε περιοχή της Φωκίδας. Στο πλαίσιο της ενδεδειχόμενης έρευνας, προέκυψαν τα στοιχεία ταυτότητας συνολικά έξι (6) ατόμων – μελών εγκληματικής ομάδας και συγκεκριμένα πέντε ημεδαπών (δύο ανδρών και τριών γυναι-

κών), καθώς μιας αλλοδαπής, σε βάρος των οποίων σχηματίστηκε σχετική ποινική δικογραφία. Συγκεκριμένα οι δράστες, κατόπιν τηλεφωνικών επικοινωνιών, με το πρόσχημα αγοράς κουβά αγροτικού μηχανήματος, για το οποίο ο παθών είχε αναρτήσει αγγελία πώλησης σε ηλεκτρονική ιστοσελίδα, κατάφεραν να αποσπάσουν προσωπικούς τραπεζικούς κωδικούς του και ακολούθως πρόέβησαν διαδοχικά σε (9) εξερχόμενα εμβάσματα, συνολικού χρηματικού ποσού (24.200) ευρώ, από τραπεζικό λογαριασμό του παθόντα, σε λογαριασμούς με δικαιούχους πέντε εκ των ανωτέρω δραστών. Την προανάκριση διενήργησε με μεθοδικότητα το Αστυνομικό Τμήμα Ευπαλίου.

4 Ευχαριστήριο Νοσοκομείου Πατρών "Αγ. Ανδρέας" στον Αιμοδοτικό Καστρακιού

Ευχαριστήρια επιστολή έλαβε ο Αιμοδοτικός Σύλλογος Καστρακιού Δωρίδας "Η Αγία Παρασκευή" από το Κέντρο Αιμοδοσίας Γ. Ν. Πατρών "Άγιος Ανδρέας" για την δραστηριότητά του και την προσφορά σε αίμα. Ο Πρόεδρος του Συλλόγου Λεωνίδα Ντότσικας εξέφρασε την ικανοποίησή του προς τα μέλη γιατί τα συγχαρητήρια και οι ευχαριστίες ανήκουν σ' αυτά. Συγκεντρώθηκαν 60 μονάδες αίματος. Στην επιστολή της η Διευθύντρια της Ν.Υ Αιμοδοσίας Dr. Τσέλιου Παρθενόπη αναφέρει: "Αγαπητοί φίλοι εθελοντές αιμοδότες, σας ευχαριστούμε θερμά για την πολύτιμη προσφορά σας, η οποία γίνεται ακόμα πιο πολύτιμη λόγω της πανδημίας. Είναι αξιοθαύμαστο το γεγονός ότι νικήσατε το φόβο και προτάξατε την κοινωνική αλληλεγγύη. Ευχόμαστε να βγούμε όλοι νικητές από αυτή την περιπέτεια του κορωνοϊού. Καλή δύναμη!"

5 Πρόεδρος Δημοτ. Συμβουλίου Καλλιθέας ο Κων. Ευσταθίου

Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Καλλιθέας Αττικής εξελέγη ο Δωριεύς από το Καστράκι Κωνσταντίνος Ευσταθίου. Την προηγούμενη Ζετία ήταν Αντιδήμαρχος Περιβάλλοντος στο Δήμο Καλλιθέας. Αμέσως μετά

την εκλογή του ο Κ. Ευσταθίου δήλωσε : "Αποτελεί μεγάλη τιμή και αναγνώριση, η σημερινή μου εκλογή ως προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Καλλιθέας. Θα ήθελα να ευχαριστήσω μέσα από την καρδιά μου τόσο τον Δήμαρχο μας Δημήτρη Κάρναβο για την πρόταση της υποψηφιότητάς μου για τη θέση του προέδρου εκ μέρους της διοίκησης, όσο και τους συναδέλφους που με εξέλεξαν και με τίμησαν με την εμπιστοσύνη τους. Ελπίζω και δεσμεύομαι ότι με το ανάλογο πνεύμα της συνεργασίας και του παραγωγικού διλόγου θα συνεχίσουμε και στη νέα θητεία".

6 Πρόγραμμα στήριξης εγκύων γυναικών στην Ορεινή Δωρίδα

Ξεκίνησε η δράση της HOPEgenesis στο Δήμο Δωρίδος, συγκεκριμένα στην Δημοτική Ενότητα Βαρδουσίων, η οποία στηρίζει την οικογένεια προσφέροντας δωρεάν την κάλυψη εξόδων εξετάσεων, μετακινήσεων και τοκετού σε έγκυες γυναίκες, σε συνεργασία με την εταιρία Γιώτης, μέσω του 4ετούς Προγράμματος «Μια ελπίδα γεννιέται!». Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε κάθε ενδιαφερόμενο, προκειμένου να δοθεί η ευκαιρία και η ελπίδα της κυοφορίας σε γυναίκες, καθώς και να στηριχθούν οικονομικά και ψυχολογικά οι γυναίκες που κυοφορούν ήδη.

7 Κυκλοφόρησε το νέο τεύχος του περιοδικού "η δάφνη"

Μόλις κυκλοφόρησε το 43ο του Περιοδικού-Βιβλίου "η δάφνη" που εκδίδει ο Πνευματικός Όμιλος Ναυπακτίων και Δωριέων. Το τεύχος αυτό είναι περισσότερο πλούσιο από κάθε άλλη φορά, καθώς αποτελείται από 288 σελίδες. Στο τεύχος αυτό περιέχονται δεκάδες Εργασίες, Ποιήματα, Επιστολές, Ειδήσεις, Σχόλια, Ανέκδοτα, Τσιτάτα..., κυρίως από συγγραφείς της περιοχής μας. Αξίζει το περιοδικό αυτό να διαβάζεται και να κοσμεί τις βιβλιοθήκες μας. Για πληροφορίες στον Πρόεδρο του Ομίλου καθηγητή Μάρκο Μεντζά 6979475710.

HOPE genesis

6

Μια ελπίδα γεννιέται!

Ελπίδα για την υπογεννητικότητα

Η HOPEgenesis, με την υποστήριξη της εταιρίας ΓΙΩΤΗΣ, μέσα από το πρόγραμμα «Μια ελπίδα γεννιέται!» προσφέρει δωρεάν την κάλυψη εξόδων εξετάσεων, μετακινήσεων και τοκετού σε έγκυες γυναίκες και γυναίκες που επιθυμούν να τεκνοποιήσουν και είναι μόνιμοι κάτοικοι της Δημοτικής ενότητας Βαρδουσίων του Δήμου Δωρίδος.

Εάν είσαι έγκυος ή θέλεις πληροφορίες, επικοινωνήσε μαζί μας

Tel.: 2169002088, email: hope@hopegenesis.org
www.hopegenesis.org • www.jotis-miaelpidagennietai.gr

7

Περιοδικό - Βιβλίο
Ναυπακτίας και Δωρίδας

«η δάφνη»
(2022)

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ
ΝΑΥΠΑΚΤΙΩΝ ΚΑΙ ΔΩΡΙΕΩΝ
ΤΕΥΧΟΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ (43ο)

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ
ΝΑΥΠΑΚΤΙΩΝ & ΔΩΡΙΕΩΝ
2012

ΑΘΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022

Τα έργα άρδευσης στην Πεδιάδα Μόρνου

Συμπληρωματικές παρεμβάσεις και εργασίες ολοκλήρωσης των έργων άρδευσης της πεδιάδας Μόρνου με προϋπολογισμό 6.500.000 ευρώ θα γίνουν σύμφωνα με προκήρυξη διαγωνισμού από την Περιφέρεια Στερεά Ελλάδος. Αντικείμενο της εργολαβίας είναι οι συμπληρωματικές παρεμβάσεις για την ολοκλήρωση των έργων άρδευσης της πεδιάδας του Μόρνου, δικαιοδοσίας του ΤΟΕΒ πεδιάδας Μόρνου του Δήμου Δωρίδας και η διάρκεια της σύμβασης ορίστηκε σε 730 μέρες δηλαδή σε 24μήνες.

Ποια έργα θα γίνουν

Τα έργα που από την αρχή προτάθηκαν είναι τέσσερα και σχετίζονται άμεσα με την άρδευση, την αποστράγγιση και το αγροτικό οδικό δίκτυο του αναδασμού και ένα μελλοντικό, που αφορά την κατασκευή αντιπλημμυρικής τάφρου για την προστασία της περιοχής ανάντη του αναδασμού περιοχής πεδιάδας Μόρνου.

Αναλυτικότερα τα έργα είναι:

- α.) Υπόγειο αρδευτικό δίκτυο πεδιάδας Μόρνου και ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός αντλιοστασίου,
- β.) Κατασκευή οκτώ δεξαμενών και αντλιοστασίων για την τροφοδοσία του υπογείου αρδευτικού δικτύου πεδιάδας Μόρνου(οικοδομικές εργασίες),
- γ.) Βελτίωση της παροχρηματοδότησης των κεντρικών αρδευτικών διωρύγων (Α1 ΚΑΙ Α2) και κατασκευή τεχνικών στο οδικό δίκτυο της περιοχής του αναδασμού πεδιάδας Μόρνου.
- δ.) Βασικές ισοπεδώσεις και συστηματοποίηση περιοχής αναδασμού πεδιάδας Μόρνου
- ε.) Κατασκευή αντιπλημμυρικής τάφρου για την προστασία της περιοχής ανάντη του αναδασμού

πεδιάδας Μόρνου .

Η ιστορία του έργου

Το έργο "Δίκτυο ανοικτών διωρύγων Πεδιάδας Μόρνου", αποφασίστηκε να υλοποιηθεί σε αντιστάθμιση της μείωσης της παροχής του αρδευτικού νερού, που έρεε στις εκβολές του ποταμού Μόρνου μέχρι το 1981 (έτος την κατασκευή του φράγματος και της λίμνης της ΕΥΔΑΠ) - και το Υπ. Γεωργίας (ΥΠ.ΓΕ) αποφάσισε τότε την εκπόνηση μελέτης και την κατασκευή αρδευτικού έργου για έκταση 24.000 στρέμματα.

ριοχής ήταν απαραίτητη λόγω της γειννίας με τη θάλασσα, και λόγω του χαμηλού ή και αρνητικού υψόμετρου των εδαφών. Αυτά άλλωστε διαπιστώθηκαν και από την εδαφολογική και την υδρολογική μελέτη και έτσι ο αναδασμός επιβάλλεται ως υποχρεωτικός για την υλοποίηση του συνολικού έργου λόγω της ανάγκης κατασκευής του στραγγιστικού δικτύου.

Το έργο αυτό εντάχθηκε σε πρόγραμμα του Υπ. Γεωργίας το 2006 και υλοποιήθηκε με φορέα το Υπουργείο Γεωργίας με τα εξής υποέργα:

- 1.«Δίκτυο ανοικτών διωρύγων»
- 2.«Τοπογραφικές εργασίες αναδασμού»
3. « Συστηματοποιήσεις εδαφών ισοπεδώσεις»
4. « Απαλλοτριώσεις»
- 5.« Αποζημιώσεις ηρτημένης εσοδείας»
6. «Ηλεκτροδότηση αντλιοστασίων».

Σήμερα σε μεγάλο ποσοστό το έργο έχει ολοκληρωθεί δυστυχώς όμως με πολλές ατέλειες, παραλείψεις και αστοχίες με αποτέλεσμα έως και σήμερα να μην είναι λειτουργικό.

Αναγκαιότητα ολοκλήρωσης και συμπλήρωσης του έργου

Το έργο έχει δοθεί από το 2011 μόνο για διοικητική παραλαβή στον ΤΟΕΒ με σκοπό τον

εντοπισμό ατελειών και προβλημάτων. Ο ΤΟΕΒ επανειλημμένα έχει διατυπώσει σε αναφορές του τα εκτεταμένα προβλήματα στο αρδευτικό (ταιμενταύλακες), στραγγιστικό και οδικό αγροτικό δίκτυο, στις διαβάσεις του έργου.

Σήμερα λόγω των ανωτέρω προβλημάτων δεν έχει τεθεί ακόμα σε λειτουργία. Επίσης λόγω των κακοτεχνιών που δεν έχουν αποκατασταθεί, αφενός δεν υπάρχει αποδοχή των κατοίκων, αφετέρου δεν έχει συνταχθεί το μητρώο του έργου το οποίο θα περιγράφει την οριστική κατάσταση των κατασκευασμένων τμημάτων, με συνέπεια να μην μπορεί να αναλάβει ο ΤΟΕΒ τη λειτουργία του.

Εδώ να υπενθυμίσουμε ότι ο υπουργός Γεωργίας Σπήλιος Λιβανός δεσμεύτηκε κατά την επίσκεψή του στη Φωκίδα ότι θα προχωρήσει στην παραλαβή των ολοκληρωμένων τμημάτων.

Τα προβλήματα του έργου εντοπίζονται: Τα μεγάλα προβλήματα του έργου εντοπίζονται: 1.στη μη δυνατότητα άρδευσης και την ολοκληρωτική καταστροφή της παραγωγής, γεγονός που επιβάλλει την πληρωμή εκ μέρους του δημοσίου υπέρογκων ποσών ηρτημένης εσοδείας,

2.στην ελλιπή δυνατότητα πρόσβασης των κτημάτων, 3.στην δημιουργία πλημμυρικών φαινομένων στην ανάντη του αναδασμού περιοχή λόγω έλλειψης αντιπλημμυρικής τάφρου,

4.στη μη πραγματοποίηση της συστηματοποίησης των εδαφών (η οποία μετά από αυτοψία διαπιστώθηκε ότι κατά το πλείστον είναι ανέφικτη. Γεγονός που καθιστά την παλιά μελέτη μη εφαρμόσιμη).

5.στη μη εφαρμογή του αναδασμού 6.και στην τελική απαξίωση του ήδη κατασκευασμένου έργου.

7.Σε μεγάλη ζημιά στη δεξαμενή που φτάνει σε δι-αρροή 10.000 κυβικών σε ημερήσια βάση.

Από αυτά τα 7.000 στρέμματα αφορούσαν την περιοχή Ναυπακτίας του Ν. Αιτωλοακαρνανίας και τα 17.000 στρέμματα την περιοχή της πεδιάδας Μόρνου Δωρίδας του Ν. Φωκίδας, που αρδεύετο μέχρι τότε από τις παροχές αυτές.

Η μελέτη του έργου (εδαφολογική - υδρολογική-γεωροτεχνική) ολοκληρώθηκε και χρηματοδοτήθηκε από το Α' ΚΠΣ (ΜΟΠ 1983- 1990). Αυτή προέβλεπε την κατασκευή αρδευτικού έργου με δυο τρόπους ανάλογα των επικρατούντων γεωλογικών υδρολογικών και εδαφολογικών συνθηκών σε αντίστοιχες περιοχές.

Έτσι η υλοποίηση κατασκευαστικά, εξελίχθηκε σε δυο ουσιαστικά φάσεις:

Α ΦΑΣΗ: Αφορούσε στην κατασκευή αρδευτικού δικτύου σε έκταση 5.000 στρ μόνο για την περιοχή της πεδιάδας Μόρνου του Ν. Φωκίδας. Το έργο υλοποιήθηκε με την κατασκευή ενός φράγματος για την σύλληψη της επιφανειακής ροής και ανάσχεση της υπόγειας επί της κοίτης του Ποταμού Μόρνου σε θέση ανάντη της προς άρδευση περιοχής. Επίσης για την φάση αυτή αφορούσε η κατασκευή μεγάλης δεξαμενής αναρρύθμισης και δίκτυο διανομής κλειστού τύπου υπό πίεση, χωρίς αναδασμό διότι οι εδαφολογικές και υδρολογικές συνθήκες δεν απαιτούσαν την εφαρμογή του. Η Α' φάση ολοκληρώθηκε με χρηματοδότηση από το Β' ΚΠΣ (1990-1994) με κόστος περίπου 1.700.000.000 δρχ.

Β ΦΑΣΗ: Το έργο αυτό υλοποιήθηκε πρόσφατα και προέβλεπε την κατασκευή αρδευτικού δικτύου ανοικτών διωρύγων, δεξαμενής αναρίθμησης, στραγγιστικού δικτύου και αγροτικών δρόμων στην περιοχή κατάντη των οικισμών μέχρι την θάλασσα, με την εφαρμογή και αναδασμού σε έκταση περίπου 8.000 στρέμματα Η στράγγιση της πε-

ΤΟ ΕΥΠΑΛΙΟ

ΔΙΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Πρατίνοιο και Δούριδος 8 – Αθήνα 11634
www.toefpalio.gr - email: zerv33@yahoo.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:	Ένωση Ευπαλιωτών Δωρίδας
ΕΚΔΟΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:	Περικλής Ν. Λουκόπουλος 6972-318317 perilouko@yahoo.gr
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:	Λένα Δ. Αναγνωστοπούλου
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:	Γιώργος Π. Ανδρέοπουλος
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ:	Έφη Χρ. Μίχου
SITE:	Κώστας Ν. Ζέρβας
ΝΕΑ ΔΡΟΣΑΤΟΥ:	Μπάμπης Χρ. Αλεξανδρής
ΑΘΛΗΤΙΚΑ:	Τάσος Ν. Τσόλας
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:	Σπύρος Γ. Πριόβολος Νατάσσα Κ. Πενταγιώτη Παναγιώτης Κ. Κουφάκης
ART DIRECTOR:	Ελίνα Α. Τσιρόγκα
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ:	Μάκης Γ. Πριόβολος
ΕΚΤΥΠΩΣΗ:	WHO IS WHO - www.wiw.gr Φραντζή 7 - 11743 Αθήνα

Πόσο ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ τα ΠΛΑΤΑΝΙΑ μας από την ασθένεια του έλκους

Του Παναγιώτη Τσόπελα *

Όπως είναι γνωστό, τα τελευταία χρόνια σημειώθηκαν αρκετά κρούσματα από την καταστρεπτική ασθένεια του μεταχρωματικού έλκους του πλατάνου, που προκαλείται από ένα εισβλητικό είδος μύκητα, το *Ceratocystis platani*. Το παθογόνο αυτό διαπιστώθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 2003 στην Μεσσηνία και σταδιακά επεκτάθηκε σε ένα μεγάλο μέρος της ηπειρωτικής Ελλάδας προκαλώντας εκτεταμένες καταστροφές.

Η ασθένεια έχει νεκρώσει χιλιάδες δένδρων πλατάνου στην Πελοπόννησο, στην Ήπειρο και στη Θεσσαλία σε φυσικά οικοσυστήματα πλατάνου κατά μήκος ποταμών και χειμάρρων. Παράλληλα, έχει καταστρέψει πολλά δένδρα σε οικιστικές περιοχές και πάρκα. Στην γειτονική Ναυπακτία η ασθένεια καταγράφηκε για πρώτη φορά το 2016 στο Τρίκορφο Ναυπακτίας και στα επόμενα έτη διαπιστώθηκαν προσβολές σε αρκετά άλλα σημεία της περιοχής.

Η ασθένεια έχει διαδοθεί στις διάφορες περιοχές της χώρας κυρίως με τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Συχνός τρόπος διασποράς του παθογόνου είναι με εργαλεία (πριόνια, αλυσοπριόνια, τσεκούρια κ.λπ.), που έχουν χρησιμοποιηθεί σε προσβεβλημένα δένδρα και στη συνέχεια σε υγιή. Επίσης, πολύ συχνά το παθογόνο διαδίδεται με μηχανήματα εκσκαφής σε χωματουργικές εργασίες που πραγματοποιούνται σε χώρους που φύονται πλατάνια, με την πλήγωση του ριζικού συστήματος των δένδρων. Από τα προσβεβλημένα δένδρα ο μύκητας διαδίδεται στα γειτονικά υγιή με επαφή και αναστόμωση (συνένωση) των ριζών.

Όταν ένα δένδρο προσβληθεί από την ασθένεια είναι καταδικασμένο, γιατί η ασθένεια είναι θανατηφόρος και δεν υπάρχει τρόπος «ίασης». Επίσης, και τα γειτονικά δένδρα είναι καταδικασμένα γιατί το παθογόνο διαδίδεται σε αυτά μέσω των ριζών. Για την αντιμετώπιση της ασθένειας είμαστε αναγκασμένοι να κόψουμε όλα τα γειτονικά δένδρα και να εφαρμόσουμε ζιζανιοκτόνο στα πρέμνα για τη νέκρωση των ριζών των υγιών δένδρων. Με αυτόν τον τρόπο αποφεύγεται η διάδοση του παθογόνου στα γειτονικά δένδρα, επειδή ο μύκητας δεν μπορεί να επεκταθεί στις νεκρές ρίζες των γειτονικών δένδρων.

Ειδικότερα στην γειτονική πόλη της Ναυπάκτου η ασθένεια διαγνώστηκε για πρώτη φορά τον Οκτώβριο του 2018 σε ένα δένδρο πλατάνου στην παραλία Γρίμποβο στο Ξενία. Με την άμεση κινητοποίηση του Δασαρχείου και του Δήμου, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων (ΙΜΔΟ), πραγματοποιήθηκαν επεμβάσεις αντιμετώπισης της ασθένειας. Σε αυτές τις επεμβάσεις υλοτομήθηκε το προσβεβλημένο δένδρο καθώς και δύο γειτονικά υγιή δένδρα πλατάνου και εφαρμόστηκε ζιζανιοκτόνο στα πρέμνα

των υγιών δένδρων για τη νέκρωση του ριζικού τους συστήματος.

Σε διαδοχικούς ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν τα επόμενα έτη (2019, 2020 και 2021) από το ΙΜΔΟ διαπιστώθηκε ότι δεν έχει υπάρξει καμία περαιτέρω επέκταση της ασθένειας σε γειτονικά δέν-

κε ζιζανιοκτόνο στο πρέμνο του υγιούς δένδρου. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκε διάνοιξη τάφρου, για τη διακοπή του ριζικού συστήματος με τα υπόλοιπα υγιή δένδρα. Η αντιμετώπιση της ασθένειας ήτα απόλυτα επιτυχής και σε αυτή την περίπτωση, όπως έδειξε η πρόσφατη εξέταση των δένδρων πλατάνου από το ΙΜΔΟ. Ωστόσο, υπήρξαν κάποιες «παράπλευρες απώλειες» με τη χρήση του ζιζανιοκτόνου. Νεκρώθηκε ένα ακόμα γειτονικό δένδρο, ενώ ένα τρίτο εμφανίζει συμπτώματα μικροφυλλίας, χαρακτηριστικό της επίδρασης της χημικής ουσίας. Αυτό δείχνει ότι οι ρίζες όλων των δένδρων που επηρεάστηκαν από το ζιζανιοκτόνο είχαν συνενωθεί και πολύ εύκολα θα είχε διαδοθεί η ασθένεια σε αυτά. Κατά συνέπεια, η χρήση του ζιζανιοκτόνου νέκρωσε ένα ακόμα δένδρο, αλλά έτσι αποφεύχθηκε η επέκταση της ασθένειας στα υπόλοιπα υγιή δένδρα.

Όταν η ασθένεια διαγνωστεί στα πρώτα στάδια προσβολής και ο αριθμός των προσβεβλημένων δένδρων είναι περιορισμένος είναι δυνατή η αντιμετώπιση της. Αντίθετα, όταν το παθογόνο επεκταθεί σε μεγάλο αριθμό δένδρων η αντιμετώπιση είναι πολύ δύσκολη έως αδύνατη. Και στις δύο περιπτώσεις εάν δεν είχε υπάρξει η έγκαιρη διάγνωση της ασθένειας και η άμεση επέμβαση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δασαρχείου του Δήμου και του ΙΜΔΟ, η ασθένεια θα είχε επεκταθεί στα γειτονικά δένδρα κατά μήκος της παραλίας, με αποτέλεσμα τη νέκρωση πολλών δένδρων.

Η ασθένεια του μεταχρωματικού έλκους του πλατάνου έχει πάρει μεγάλη έκταση και σε άλλες περιοχές της χώρας, σε πολλές δε περιπτώσεις δεν είναι δυνατή η αντιμετώπιση της. Εάν προσβληθεί έστω και ένα από τα μεγάλα δένδρα πλατάνου.χ. στην κοίτη της

Μαντήλων, θα πρέπει να υλο-

τομηθούν και τα γύρω δένδρα σε ακτίνα 20-30 μέτρων. Αυτό σταδιακά μπορεί να οδηγήσει στην απογύμνωση της ζώνης από τα εμβληματικά γιγαντιαία δένδρα πλατάνου, δημιουργώντας ένα τεράστιο περιβαλλοντικό και οικονομικό πρόβλημα. Ως εκ τούτου, οι καλύτερες πρακτικές είναι τα προληπτικά μέτρα. Χρειάζεται διαρκής επαγρύπνηση και να αποφεύγονται οι αυθαίρετες ενέργειες πολιτών, που αφορούν σε κοπές κλάδων και πληγώσεις του κορμού και των ριζών. Η κλάδευση και όλες οι άλλες εργασίες συντήρησης των δένδρων πλατάνου πρέπει να γίνονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες, οι οποίες γνωρίζουν πως να αποφύγουν τη μόλυνση των δένδρων.

* Παναγιώτης Τσόπελας είναι Δρ. Δασολόγος-Φυτοπαθολόγος, τ. Διευθυντής Ερευνών στο Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων, ΕΛ.Γ.Ο.-«ΔΗΜΗΤΡΑ»

δρα πλατάνου στην παραλία Γρίμποβο. Κατά συνέπεια, η ασθένεια έχει αντιμετωπιστεί επιτυχώς σε αυτή την εστία προσβολής. Ωστόσο, ο μύκητας θα παραμείνει στο ριζικό σύστημα του προσβεβλημένου δένδρου για μερικά ακόμα χρόνια, μέχρι αυτό να σαπίσει από άλλους ξυλοσηπτικούς μύκητες. Ως εκ τούτου, δεν θα πρέπει να γίνουν εργασίες εκσκαφής στο γύρω χώρο για τα επόμενα 3-4 έτη, για την αποφυγή διασποράς του παθογόνου.

Το Μάιο του 2020 είχαμε ένα αντίστοιχο περιστατικό στην παραλία Ψανή, με την προσβολή ενός δένδρου πλατάνου από την ασθένεια. Η αντίδραση του Δασαρχείου και του Δήμου Ναυπακτίας ήταν άμεση και λήφθηκαν έγκαιρα μέτρα αντιμετώπισης με τη συνδρομή του ΙΜΔΟ. Στις αρχές Ιουνίου 2020, αμέσως μετά τη λήξη της καραντίνας COVID-19, από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου υλοτομήθηκε το προσβεβλημένο δένδρο καθώς και ένα από τα γειτονικά δένδρα και εφαρμόστη-

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ - DORIS

ΕΝΑΣ ΠΟΛΥ ΜΕΓΑΛΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΚΝΗΣ ΑΠΟ ΤΗ ΔΩΡΙΔΑ

Του Κωνσταντίνου Χρ. Καστιγιάννη *

Ο Δωριέας ζωγράφος Μιχαήλ Παπαγεωργίου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1896. Ήταν αδελφός του Κ. Παπαγεωργίου, εκδότη του περιοδικού «Ήως». Η δε μητέρα τους ήταν το γένος Μαξίμου.

Από πολύ μικρός ασχολήθηκε με τη ζωγραφική και εργάστηκε σε διάφορα περιοδικά ως σχεδιαστής και σκιτσογράφος.

Καθοριστικό για την καλλιτεχνική του καριέρα ήταν το γεγονός της διαμονής του στο Παρίσι επί 11 χρόνια (1919-1930). Και τούτο διότι η γαλλική πρωτεύουσα υπήρξε τότε μεγάλο καλλιτεχνικό κέντρο. Εκεί ο Παπαγεωργίου σπούδασε σε διάφορα εργαστήρια καλλιτεχνών ενώ παράλληλα γνωρίστηκε με πολύ σημαντικό ούς καλλιτέχνες της εποχής, όπως με τον Γιώργο Γουναρόπουλο, τον Αμεντέο Μοντιλιάνι, κ.α. Ειδικά ο Μοντιλιάνι, με τον

οποίο υπήρξαν αδελφικοί φίλοι, ζωγράφησε την προσωπογραφία του, που βρίσκεται στο μουσείο του Λούβρου.

Σύχναζε στο εστιατόριο του Παρισιού "La Rotonde en Montparnasse", μεγάλο καλλιτεχνικό «στέκι» των αρχών του 20ου αιώνα, στην αριστερή όχθη του Σηκουάνα. Στο εξώφυλλο του καταλόγου του εστιατορίου, όπου υπήρχαν οι υπογραφές όλων των διάσημων δημιουργών που σύχναζαν εκεί, εμφανίζεται κάτω δεξιά και η υπογραφή του Παπαγεωργίου, ανάμεσα στους Matisse, J. Cocteau, Hemingway, Modigliani, Braque, Degas, Ionesco, κ.α.

Όταν επέστρεψε στην Ελλάδα, ο Παπαγεωργίου άρχισε αμέσως να οργανώνει ατομικές εκθέσεις («Παρνασσός», «Αίθουσα ΕΛΠΑ», Ζάππειο κ.α.), αφού αναγνωρίστηκε ως πολύ σημαντικός νεωτεριστής ζωγράφος. Επίσης, έλαβε παράλληλα μέρος και σε ομαδικές εκθέσεις σε μεγάλες ευρωπαϊκές πόλεις (Παρίσι, μπιενάλε Βενετίας κ.α.).

Ακόμα, δημοσίευσε την ποιητική του συλλογή «Ελιγμοί» (Αθήνα, 1936).

Παράλληλα με όλες τις πιο πάνω δραστηριότητες, συνεργάστηκε με τις δημόσιες Υπηρεσίες τουρισμού της εποχής εκείνης, όπως τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού, που είχε ιδρυθεί το 1929 και αργότερα με το Υφυπουργείο Τύπου και Τουρισμού. Έτσι, φιλοτέχνησε πολύ ωραίες τουριστικές αφίσες, οι οποίες διανεμήθηκαν και στο εξωτερικό, προβάλλοντας διεθνώς τη χώρα μας.

Επίσης, φιλοτέχνησε αφίσες γνωστών εταιρειών, όπως της «Κάμελ» (το πασίγνωστο σήμα με την καμήλα) και τα «Σιγαρέττα Αγρινίου». Έργα του βρίσκονται στην Εθνική Πινακοθήκη, στη Δημοτική Πινακοθήκη Λάρισας και σε ιδιωτικές συλλογές ανά τον κόσμο.

Οι κριτικοί έγραψαν για το έργο του : «η εργασία του Παπαγεωργίου είναι μια εκδήλωση προοδευμένη που μαρτυρεί καλλιεργημένο

γούστο και πλούσια κατασταλαγμένη καλαισθησία. Εντυπωσιάζει τον θεατή η παρουσία της εσωτερικής σκέψης, που διακρίνεται τόσο καθαρά σε κάθε σύνθεση του ζωγράφου τούτου. Υπάρχει παντού ένας στοχασμός, μια περισυλλογή που και στα πιο ανήσυχια και κινημένα θέματα δίνει ένα είδος διακρίσεως και περιωπής». Ο Παπαγεωργίου για το σύνολο του έργου του κατατάσσεται αναμφισβήτητα ανάμεσα στους πιο σημαντικούς μας ζωγράφους του 20ου αιώνα, με διεθνή αναγνώριση.

Ο ίδιος υπέγραφε πάντοτε τα έργα του με το καλλιτεχνικό ψευδώνυμο "Doris", που είχε επιλέξει για να προβάλλει τη Δωρική καταγωγή του, για την οποίαν αισθανόταν υπερήφανος.

Έφυγε από τη ζωή το 1987 στην Αθήνα.

* Ο Κωνσταντίνος Χρ. Καστιγιάννης είναι Πολιτικός Μηχανικός, π.Γεν. Διευθυντής του ΕΟΤ, Αντιπρόεδρος της Ένωσης Δωριέων Επιστημόνων

SOS... οι συνδρομές σας!

Γνωρίζουμε ότι τα προβλήματα είναι πολλά. Τα ίδια αντιμετωπίζουμε λίγο πολύ όλοι. Και η εφημερίδα σας, "ΤΟ ΕΥΠΑΛΙΟ", εκτός από τα εκδοτικά

προβλήματα λόγω κορωνοϊού, έχει και τα οικονομικά. Η έκδοση κάθε τεύχους (ατελιέ, δημιουργικό, χαρτί, τυπογραφείο, συσκευασία, ετικετοποίηση, ταχυδρομείο) στοιχίζει 1200

ευρώ. Στείλτε την μικρή ετήσια συνδρομή σας γιατί διαφορετικά με μεγάλη μας λύπη θα σταματήσει να σας έρχεται.

Το Δ.Σ. της Ένωσης

Εστειλαν τις συνδρομές τους

Αλεξανδρή Αρετή	10,00 €	Ζέρβας Χρήστος [Αμερική]	50,00 €	Νικόπουλος Λεωνίδα	10,00 €
Αλεξανδρή Επικρανία	10,00 €	Ζυγουράκη Ζώνη	10,00 €	Νικοπούλου Καλομοίρα	10,00 €
Αλεξανδρή Μαργαρίτα	10,00 €	Ηλιοπούλου Μαρία	30,00 €	Νταουσσιάνη Αικατερίνη χήρα Σταύρου	10,00 €
Αλεξανδρή Χριστίνα	10,00 €	Καλαμάκης Νίκος του Γεωργ.	20,00 €	Ντζαφέρη Αλεξάνδρα	30,00 €
Αλεξανδρής Κων/νος	10,00 €	Καρλαύτης Μπαθθαίος	100,00 €	Παναγιωτοπούλου Γεωργία	10,00 €
Αλεξανδρής Παναγιώτης του Αντ.	20,00 €	Κατσιγιάννης Κων/νος του Χρ.	35,00 €	Παπαδάκης Ανδρέας	50,00 €
Αλεξανδρής χαράλαμπος	10,00 €	Κόκκνος Βασίλειος	20,00 €	Παπαϊωάννου Γεώργιος	30,00 €
Αναγνωστόπουλος Νάσος του Λεων.	20,00 €	Κονιστή - Κούμα Αναστασία	20,00 €	Παπαϊωάννου Ευάγγελος του Αλ.	20,00 €
Αναγνωστόπουλος Πανα. του Φ.	20,00 €	Κονιστή Ευαγγελία	30,00 €	Παπαϊωάννου Κων/νος	20,00 €
Αναγνωστοπούλου Γιαννούλα	100,00 €	Κουφράκη Βασιλική	20,00 €	Παπαλόης Ευθύμιος	20,00 €
Αναγνωστοπούλου Λένα	100,00 €	Κουφράκη Γεωργία	20,00 €	Παπαντωνίου Πολυξένη του Παύλου	40,00 €
Αναγνωστοπούλου Πέπη Αλέκα	50,00 €	Κουφράκη Λαμπρινή	10,00 €	Πατσαούρα Τάνη	30,00 €
Αναγνωστοπούλου Σκάρτα Ελενα	20,00 €	Κουφράκης Παναγιώτης του Αθαν	10,00 €	Πατσαούρας Αλέξανδρος	40,00 €
Ανδρεοπούλου Νάντια	30,00 €	Κρισσιώτη Λεμονιά	20,00 €	Πέτρου Αγγαία του Νικ. Στη μνήμη της μητέρας της Πενταγύτη Χαρίκλεια	100,00 €
Ανευ ονόματος κατάθεση Ε.Τ.Ε 14/1/22	20,00 €	Λαγιανδρέου Αριστομένης	20,00 €	Πλέσσας Αθανάσιος του Τριαντ.	20,00 €
Ανευ ονόματος κατάθεση Ε.Τ.Ε 27/1/22	20,00 €	Μακρυγιάννης Κων/νος	20,00 €	Πριόβολος Ευθύμιος του Γεωργ.	20,00 €
Ανευ ονόματος κατάθεση Ε.Τ.Ε 27/1/22	20,00 €	Μάρκου Σταμάτης & Ελένη	50,00 €	Πριόβολος Παναγιώτης	10,00 €
Ανευ ονόματος κατάθεση Ε.Τ.Ε 4/2/22	20,00 €	Μαρσέλου Παναγιώτα	10,00 €	Πριόβολος Σπύρος του Γεωργ.	20,00 €
Αντωνόπουλος Νίκος του Γεωργ.	20,00 €	Ματσούκας Γεώργιος	20,00 €	Πριόβολος Χαράλαμπος	20,00 €
Ασημακοπούλου Ιωάννα	40,00 €	Μίχου Βασιλική	20,00 €	Σοβατζόγλου Κωνιστή Χριστίνα	20,00 €
Ασημακοπούλου Ολγα	40,00 €	Μπάμπους Αναστάσιος του Κω/νου	100,00 €	Ταραζώνα Παρασκευή	10,00 €
Αυγεράκης Ιωάννης του Αποστ.	150,00 €	Μπόκαρη Βασιλεία του Παν.	50,00 €	Τατσοπούλου Μαρία	10,00 €
Αυγεράκης Ιωάννης του Αποστ.	20,00 €	Μπούκι Βασιλική	10,00 €	Τσίρης Αγγελος	50,00 €
Γιαννακούρης Παναγιώτης	50,00 €	Νικόπουλος Αθανάσιος	20,00 €		
Ζέρβα Μαρία του Γεωργίου	20,00 €				

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

GR 1801720110005011059657666

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

GR 6601101040000010429668089

ALPHA BANK

GR 600140769076900200202676

ΕΛΤΑ Eurobank

GR 1702606530000990100077938

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ, ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ ΚΑΙ ΒΟΤΑΝΑ ΤΗΣ ΔΩΡΙΔΑΣ

Μάραθος... και που δεν χρησιμοποιείται!

Επιστημονική ονομασία: *Foeniculum vulgare* (Miller) Gartn. (Apiaceae)

Κοινή ονομασία: Μάραθο, μάλαθρο

Αρχαία ονομασία: Μάραθον

Το ελληνικό όνομα μάραθο, και η περιοχή της μάχης του Μαραθώνα και το ομώνυμο άθλημα του Μαραθωνίου, προκύπτουν βιβλιογραφικά από μία πεδιάδα με μάραθο.

Το μάραθο ανήκει στα χρήσιμα βότανα για τον άνθρωπο και αποτελεί συστατικό της καθημερινής μας διατροφής. Από την αρχαιότητα ήταν γνωστό για τις αρωματικές και φαρμακευτικές του ιδιότητες, από τους Έλληνες, Αιγύπτιους και άλλους λαούς της Ανατολικής Μεσογείου.

Οι αρχαίοι Έλληνες το χρησιμοποιούσαν για την αντιμετώπιση πολλών παθήσεων. Είναι εξαιρετικό για αδυνάτισμα και επιταχύνει την πέψη των λιπαρών ουσιών. Οι Ρωμαίοι το έτρωγαν για να μην παχύνουν. Οι Ρωμαίοι το θεωρούσαν πολύτιμο στα συμπόσιά τους, αλλά και ως βασική τροφή των μονομάχων. Δίνει σφρίγος και δύναμη στους αθλητές. Ο Καρλομάγνος φύτευε μάραθο στους κήπους του για να προστατεύει τα υπνοδωμάτια του από τα κακά πνεύματα. Το χρησιμοποιούσαν επίσης και ως προσφορά στις θεότητες.

Οι φτωχοί Ισπανοί έτρωγαν μάραθο για να φουσκώνει το στομάχι τους και να ξεγελάνε την πείνα τους (10 ος αιώνας). Βοτάνι του Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή, που την ημέρα της γιορτής του κρεμούσαν ματσάκια μάραθου στις εξώπορτες και στα παράθυρα για να διώξουν τα κακά πνεύματα. Σήμερα χρησιμοποιείται συχνά και «πάει» παντού δίνοντας εξαιρετική γεύση στα φαγητά μας.

Χαρακτηριστικά για αναγνώριση του φυτού: Φυτό πολυετές ή διετές, γλαυκόχρωμο, με βλαστούς ύψους 80-200 cm, και φύλλα πτερωτά γλαυκά. Άνθη μικρά κίτρινα με ταξιανθίες σε σχήμα ομπρέλας. Ανθίζει από τον Μάιο μέχρι τον Ιούλιο, ενώ οι αρωματικοί καρποί του ωριμάζουν από τα μέσα Σεπτεμβρίου έως τέλος Νοεμβρίου. Όλα τα μέρη του φυτού αναδίδουν χαρακτηριστική μυρωδιά.

Εξάπλωση-βιότοποι-πληθυσμοί: Είναι αυτόχθονο στις ακτές της Μεσογείου, αλλά έχει εγκλιματιστεί σε πολλά μέρη του κόσμου και αποτελεί ένα κοσμοπολίτικο είδος.

Το συναντάμε συχνά στις άκρες των δρόμων και των μονοπατιών, σε ξηρές πλαγιές, σε χέρσα χωράφια, σε αναχώματα κ.λπ., σε όλες σχεδόν τις περιοχές της Ελλάδας, από το επίπεδο της θάλασσας μέχρι τα 1200 μ. περίπου.

Οι πληθυσμοί του από περιοχή σε περιοχή μπορεί να είναι από άφθονοι μέχρι μέτριοι. Στη Δωρίδα απαντάται με πολύ καλούς πληθυσμούς και δεν έχουν καταγραφεί κίνδυνοι συλλογής.

Ιστορία και παραδοσιακές χρήσεις: Τόσο ο Διοσκουρίδης όσο και ο Γαληνός αναφέρουν την ιδιότητά του να κατεβάσει το γάλα στις μητέρες. Το αφέψημα των φύλλων του ενδείκνυται να πίνεται στις νεφρίτιδες, στις παθήσεις της ουροδόχου κύστης και της καούρας του στομάχου, με κρύο νερό σταματά τη ναυτία, ο χυμός του σε κομπρέσα βοηθά στην καλή όραση κ.λπ.

Χρησιμοποιείται ως αναλγητικό, σπασμολυτικό, ηρεμιστικό, για τη δυσπεψία και για πόνους των οφθαλμών. Διεγείρει το νευρικό σύστημα και καταπολεμά την αδράνεια του πεπτικού συστήματος. Είναι διουρητικό, ορεκτικό, τονωτικό, διευκολύνει την αποβολή λιπαρών ουσιών, χρησιμοποιείται για τον τυμπανισμό (φούσκωμα της κοιλιάς). Ενδείκνυται για κολικούς και ως κατάπλασμα σε μώλωπες.

Στη μαγειρική το χρησιμοποιούν σε ευρεία κλίμακα σε πίτες, σε τσιγαριστά χόρτα, στη σαλάτα, αλλά και στην παρασκευή ούζου ή και τσίπουρου.

Το αφέψημα του μάραθου παρασκευάζεται ως εξής: Σε κούπα τσαγιού με βραστό νερό ρίχνουμε ένα κουταλάκι του τσαγιού τριμμένους καρπούς (σπέρματα) μάραθου και στραγγίζουμε μετά από 10 λεπτά. Για τον τυμπανισμό πίνουμε από το αφέψημα 3 φορές την ημέρα και πριν από κάθε γεύμα. Για τον βήχα το πίνουμε ανακατεμένο με μέλι 2-3 φορές την ημέρα μια κούπα τσαγιού. Σύγχρονες χρήσεις - Ιατρική: Στη σύγχρονη βοτανολογία χρησιμοποιούνται οι καρποί και τα φύλλα (ως αφέψημα) για πονόλαιμο, βήχα και ως γαλακταγωγό. Τα σπέρματα (σπόροι) προάγουν την κινητικότητα του γαστρεντερικού συστήματος και σε υψηλότερες δόσεις δρουν ως αντισπασμω-

δικό. Αφεψήματα του μάραθου χορηγούνται για δυσπεψίες, γαστρεντερικές διαταραχές-φουσκώματα κ.ά. Το τσάι του μάραθου έχει χρησιμοποιηθεί μαζί με άλλα φυτά (χαμομήλι, μελισσόχορτο, γλυκόριζα), σε κολικούς νεογνών. Το εκχύλισμα του φυτού έχει αντιυπερτασική, αντιμικροβιακή, μέτρια αντιμυκητική και αντιοξειδωτική δράση. Επίσης δρα προστατευτικά για το ήπαρ και το στομάχι, κατά του ελικοβακτηριδίου του πυλωρού και έχει αντιφλεγμονώδη δράση. Σε υψηλές δόσεις οι καρποί και το αιθέριο έλαιο είναι τοξικά.

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Φαρμάκων (EMA) επιτρέπει τη χρήση των σπερμάτων (καρπών) ως παραδοσιακά φυτικά φαρμακευτικά προϊόντα για τη συμπληρωματική θεραπεία:

α. των ήπιων, σπασμωδών διαταραχών του γαστρεντερικού συστήματος (τυμπανισμός), β. των σπασμών που σχετίζονται με την έμμηνο ρύση, γ. ως αποχρεμπτικό για τον βήχα και το κρουλόγημα. Δεν δίνεται σε άτομα με γνωστή αλλεργία στο φυτό ή στα φυτά της οικογένειας του μάραθου, όπως γλυκάνισο, σέλινο, κοριάνδρο, άνηθο.

Το αιθέριο έλαιο του φυτού ανέστειλε τον πολλαπλασιασμό του κουνουπιού που μεταδίδει το δάγκειο πυρετό. Μαγειρική: Αποτελεί αναπόσπαστο συστατικό της καθημερινής μας διατροφής. Στα μεσαιωνικά ορθόδοξα μοναστήρια το χρησιμοποιούσαν για νοστιμίζουν το οφτό κρέας.

Ο Αγάπιος Λάδνος (17ος αι.) συνιστούσε να βάζουν μαραθόσπορο στο κρέας της σχάρας. Οι τρυφεροί βλαστοί και τα φύλλα τρώγονται σκέτα ή σε συνδυασμό με άλλα χορταρικά. Το μάραθο, χρησιμοποιείται σχεδόν σε κάθε είδους φαγητό, κυρίως λόγω των αρωματικών του ιδιοτήτων. Χρησιμοποιείται στις χορτόπιτες, κολοκυθόπιτες, πρασόπιτες, πατατόπιτες. Χρησιμοποιείται για

να αρωματίζει βρώσιμες ελιές, το χταπόδι, τις σουπιές ή το τσιγαρέλι. Επιπλέον, χρησιμοποιείται σε μπιφτέκια, κε-

φτέδες, ζυμαρικά, λαδερά, σεμαγειρεμένα κουκιά, σε ωμές σαλάτες και σε βρασμένα χόρτα.

Ο μαραθόσπορος αρωματίζει ευχάριστα το ψωμί, κουλουράκια, παξιμάδια και άλλα είδη αρτοποιίας καθώς και τα κρέατα σχάρας.

Η συλλογή των τρυφερών βλαστών και των φύλλων συνήθως διαρκεί από την άνοιξη έως το καλοκαίρι, ενώ η συλλογή των σπερμάτων (καρπών) από Σεπτέμβριο - Οκτώβριο. Χρησιμοποιείται στην Παρασκευή πιάτων με κρέατα και πουλερικά, σε ψάρια και άλλα φαγητά. Προστίθεται σε λουκάνικα, ζυμαρικά κ.λπ. Μαζί με άλλα βότανα (θυμάρι, ρίγανη, κ.ά.), στο μαρινάρισμα ελιών, λαχανικών και θαλασσινών.

Προσοχή!!! το φρέσκο μάραθο, που τοποθετείται έστω και για μικρό χρονικό διάστημα στη συντήρηση του ψυγείου, δεν θα πρέπει να καταναλώνεται.

Άλλες χρήσεις: Οι σπόροι του μάραθου περιέχουν αιθέρια έλαια, που χρησιμοποιούνται στην φαρμακευτική, στην μαγειρική, στη σαπωνοποιία, σε οδοντόκρεμες, στην αρωματοποιία και στα αποσμητικά χώρου.

Το φυτό σε αποξηραμένη μορφή χρησιμοποιείται ως εντομοαπωθητικό, ενώ το εκχύλισμα των φύλλων είναι αποτελεσματικό για τη νηαπομάκρυνση των ψύλλων από τους σκύλους. Από τα φύλλα και τάνθη του λαμβάνονται κίτρινες και καφέ χρωστικές ουσίες.

Αφέψημα μείγματος μάραθου και γλυκάνισου χρησιμοποιείται ως ήπιο ηρεμιστικό.

Βελτιώνει την κακοσμία του στόματος.

Πιθανή εμπορική εκμετάλλευση: Στη Διεθνή αγορά οι καρποί (συλλέγονται όταν οι ταξικαρπίες εμφανίζουν το μπρούτζινο χρώμα), τα φύλλα (συλλέγονται πριν την άνθηση) και οι ρίζες (συλλέγονται το Φθινόπωρο) παρουσιάζουν οικονομικό ενδιαφέρον.

Το μάραθο αποτελεί εμπορικό προϊόν τόσο στη μαγειρική ως άρτυμα όσο και στην προληπτική ιατρική, ως συστατικό νέων σκευασμάτων προστασίας του ανθρώπινου οργανισμού με φυτικά προϊόντα (βλέπε Korres, PowerHealth κ.λπ.).

Τέλος, προοπτικές διαφαίνονται στη σύγχρονη βιομηχανία καλλυντικών, αρωματοποιίας και εντομοαπωθητικών. Χρησιμοποιείται, επίσης, στην παρασκευή ούζου στη θέση του γλυκάνισου. Υπάρχει μεγάλη ζήτηση στη αγορά, που οι ανάγκες της αυξάνονται συνέχεια.

Καλλιέργεια: Το είδος περιλαμβάνει αρκετές ποικιλίες που καλλιεργούνται σε πολλές χώρες. Οι εδαφοκλιματικές συνθήκες της Ελλάδας και της Δωρίδας είναι ευνοϊκές για την καλλιέργεια του μάραθου. Προτιμάει πλούσια, βαθιά ασβεστούχα και αργιλώδη εδάφη που αποστραγγίζονται καλά. Αναπτύσσεται πολύ καλά και σε προσχωματικά εδάφη που θερμαίνονται εύκολα. Όμως μπορεί να καλλιεργείται και σε φτωχά εδάφη με παράλληλη αξιοποίηση ξηρικών περιοχών, που θα έδινε ένα συμπληρωματικό εισόδημα για τους κατοίκους.

Πολλαπλασιάζεται με σπέρματα, και εγκατάσταση της καλλιέργειας του πραγματοποιείται με απευθείας σπορά από Φεβρουάριο μέχρι Μάρτιο.

Καλλιεργείται σε πολλές χώρες με πολύ καλά αποτελέσματα για αρτυματική, λαχανοκομική και φαρμακευτική χρήση.

*Ο Δρ. Γεωργίου Ν. Δημητράλλου, είναι Ε.Δι.Π., Τομέας Βιολογίας φυτών, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών (E-mail: dimitrg@upatras.gr).

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

ΝΕΟΣ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ ΔΩΡΙΔΑΣ Ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ

Οι αρμοδιότητες των 5 αντιδημάρχων Δωρίδας

Νέος άμισθος αντιδήμαρχος στο Δήμο Δωρίδας ορίστηκε ο δημοτικός σύμβουλος Δημήτρης Καραχάλιος με απόφαση του Δημάρχου Γιώργου Καπεντζώνη με θητεία εντός της τρέχουσας δημοτικής περιόδου από 16-2-2022 έως 16-2-2023.

Με την ίδια απόφαση καθορίστηκε και η διάρκεια θητείας των υπολοίπων τεσσάρων αντιδημάρχων που είναι από 1ης Σεπτεμβρίου 2021 έως 31 Αυγούστου 2022.

Οι αρμοδιότητες καθ' ύλη σε όλο το Δήμο που μεταβιβάζονται στους πέντε αντιδημάρχους, εκτός αυτών που έχουν για τις Δημοτικές τους Ενότητες ο καθένας, είναι οι εξής :

Στον Αντιδήμαρχο Καραχάλιο Δημήτρη:

1. Ελέγχου και εποπτείας της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών και Ανθρωπίνων Πόρων.
2. Χορήγησης αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, εμπορίου, λαϊκών αγορών.
3. Θεμάτων Κοινωνικής Προστασίας και ευπαθών ομάδων πληθυσμού (Υγεία, Πρόνοια, κλπ).
4. Λειτουργίας Κοινωνικών Δομών (Κέντρο Κοινότητας, Κοινωνικό Παντοπωλείο, κλπ).
5. Εποπτείας και ελέγχου όλων των αρμοδιοτήτων για θέματα παιδείας και ειδικότερα:

Α. Όλα τα θέματα που αφορούν την προσχολική εκπαίδευση και τα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ήτοι: υλικοτεχνικές υποδομές, διαδικασίες που αφορούν τη στέγασση σχολικών μονάδων και γενικά ρύθμιση όλων των ζητημάτων εύρυθμης λειτουργίας τους.

Β. Θέματα εφαρμογής πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων για την υποστήριξη των μαθητών και τη γενική παιδεία των πολιτών.

Γ. Προγράμματα Δια Βίου Μάθησης στο πλαίσιο του αντίστοιχου Εθνικού και Περιφερειακού προγραμματισμού.

6. Τις ενέργειες για τη διανομή του κάμπου, αποχαρκτηρισμένης δημόσιας έκτασης στην περιοχή των Τοπικών Κοινοτήτων Ελαίας και Τριζονίων.

7. Επικοινωνία και συνεργασία με αρμόδιους φορείς για την άσκηση των παραπάνω καθηκόντων.

8. Τέλεση πολιτικών γάμων.

9. Ενημέρωση και επίλυση θεμάτων των πολιτών σε αιτήματα – αναφορές σε σχέση με το αντικείμενό του.

10. Υπογραφή όλων των σχετικών εγγράφων που σχετίζονται με την άσκηση των παραπάνω καθ' ύλη αρμοδιοτήτων, εφόσον η υποχρέωση αυτή δεν εμπίπτει στα καθήκοντα των Προϊσταμένων Αυτοτελών Τμημάτων και Διευθυντών όπως αυτά περιγράφονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου.

Στον Αντιδήμαρχο Ευσταθίου Ανδρέα (Δ.Ε. Ευπαλίου):

1. Ελέγχου και εποπτείας της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Κυκλικής Οικονομίας.
2. Εποπτείας για τον εορταστικό, πανηγυρικό διάκοσμο.
3. Επικοινωνίας και συνεργασίας με αρμόδιους φορείς για την άσκηση

των παραπάνω καθηκόντων.

4. Τέλεση πολιτικών γάμων.

5. Ενημέρωση και επίλυση θεμάτων των πολιτών σε αιτήματα – αναφορές σε σχέση με το αντικείμενό του.

6. Υπογραφή όλων των σχετικών εγγράφων που σχετίζονται με την άσκηση των παραπάνω καθ' ύλη αρμοδιοτήτων, εφόσον η υποχρέωση αυτή δεν εμπίπτει στα καθήκοντα των Προϊσταμένων Αυτοτελών Τμημάτων και Διευθυντών όπως αυτά περιγράφονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου.

7. Συνεργασία με τους Προέδρους και τα Μέλη των Κοινοτήτων όλου του

Δήμου για θέματα των παραπάνω καθ' ύλη αρμοδιοτήτων του.

Στον Αντιδήμαρχο Μαυρομάτη Εμμανουήλ (Δ.Ε. Λιδωρικίου) :

1. Εποπτείας και ελέγχου του συνόλου των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών πλην των αρμοδιοτήτων που άπτονται της συντήρησης αγροτικής οδοποιίας, άρσης καταπτώσεων (εν γένει θέματα Πολιτικής Προστασίας).

2. Θεμάτων κυκλοφοριακού σχεδιασμού και σήμανσης.

3. Συντήρησης δικτύου ηλεκτροφωτισμού.

4. Συντήρησης των εγκαταστάσεων βιολογικών καθαρισμών και αποχέ-

τευσης.

5. Συντήρησης των δικτύων ύδρευσης και των φρεατίων αποχέτευσης και όμβριων υδάτων, σε όλες τις Κοινότητες του Δήμου.

6. Συντήρησης των δημοτικών δρόμων και των δημοτικών κτιρίων.

7. Ελέγχου της ποιότητας του πόσι-

μου νερού (χημικές, μικροβιολογικές και λοιπές αναλύσεις), σε όλες τις Κοινότητες του Δήμου.

8. Εποπτεία της αποτύπωσης των παροχών νερού και των υδρομετρικών καθώς και την εποπτεία των υπηρεσιών για τον έλεγχο της κατάστασης των φρεατίων, υδρομέτρων, κλπ.

9. Συντήρησης των δικτύων άρδευσης.

10. Εκπροσώπηση του Δήμου στο σύνδεσμο των σφαγείων και τον έλεγχο καλής λειτουργίας τους.

11. Καθαρισμού, συντήρησης, ανοιχτών αγωγών (σουδες) αποστράγγι-

θέματα.

5. Επικοινωνία και συνεργασία με αρμόδιους φορείς για την άσκηση των παραπάνω καθηκόντων.

6. Τέλεση πολιτικών γάμων.

7. Ενημέρωση και επίλυση θεμάτων των πολιτών σε αιτήματα – αναφορές σε σχέση με το αντικείμενό του.

8. Υπογραφή όλων των σχετικών εγγράφων που σχετίζονται με την άσκηση των παραπάνω καθ' ύλη αρμοδιοτήτων, εφόσον η υποχρέωση αυτή δεν εμπίπτει στα καθήκοντα των Προϊσταμένων Αυτοτελών Τμημάτων και Διευθυντών όπως αυτά περιγράφονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου.

9. Συνεργασία με τους Προέδρους και τα Μέλη των Κοινοτήτων όλου του Δήμου για θέματα των παραπάνω καθ' ύλη αρμοδιοτήτων του. Στον Αντιδήμαρχο Πολίτη Σταύρο (Δ.Ε. Τολοφώνας):

1. Εποπτείας και ελέγχου του Αυτοτελούς Τμήματος Επιχειρησιακού Προγραμματισμού, Πληροφορικής, Επικοινωνιών και Αξιοποίησης Εθνικών και Ευρωπαϊκών Πόρων.

2. Υπηρεσία Πολεοδομίας και Χωροταξικού Σχεδιασμού- Ενέργειες για τη στελέχωση του Αυτοτελούς Τμήματος Πολεοδομικού Σχεδιασμού.

3. Σχεδιασμού και συντονισμού για την υποστήριξη του Δήμου Δωρίδος από την υπηρεσία Δόμησης του Δήμου Δελφών.

4. Σύνταξης εισηγήσεων γνωμοδοτήσεων επί Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων – Αιολικά Πάρκα κλπ.

5. Επικοινωνία και συνεργασία με αρμόδιους φορείς για την άσκηση των παραπάνω καθηκόντων.

6. Τέλεση πολιτικών γάμων.

7. Ενημέρωση και επίλυση θεμάτων των πολιτών σε αιτήματα – αναφορές σε σχέση με το αντικείμενό του.

8. Υπογραφή όλων των σχετικών εγγράφων που σχετίζονται με την άσκηση των παραπάνω καθ' ύλη αρμοδιοτήτων, εφόσον η υποχρέωση αυτή δεν εμπίπτει στα καθήκοντα των Προϊσταμένων Αυτοτελών Τμημάτων και Διευθυντών όπως αυτά περιγράφονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου.

9. Συνεργασία με τους Προέδρους και τα Μέλη των Κοινοτήτων όλου του Δήμου για θέματα των παραπάνω καθ' ύλη αρμοδιοτήτων του. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος των Αντιδημάρχων οι καθ' ύλη αρμοδιοτήτες τους θα ασκούνται από τον Δήμαρχο.

Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος των Αντιδημάρχων οι κατά τόπο αρμοδιότητές τους θα ασκούνται ως εξής:

• Τον Ευσταθίου Ανδρέα θα αναπληρώνει ο Μπαρμπούτης Ιωάννης.

• Τον Μπαρμπούτη Ιωάννη θα αναπληρώνει ο Ευσταθίου Ανδρέας.

• Τον Μαυρομάτη Εμμανουήλ θα αναπληρώνει ο Καραχάλιος Δημήτριος.

• Τον Καραχάλιο Δημήτριο θα αναπληρώνει ο Μαυρομάτης Εμμανουήλ.

• Τον Σταύρο Πολίτη, θα αναπληρώνει ο Καραχάλιος Δημήτριος.

σης αρμοδιότητας Δήμου.

12. Τέλεση πολιτικών γάμων.

13. Επικοινωνία και συνεργασία με αρμόδιους φορείς για την άσκηση των παραπάνω καθηκόντων.

14. Ενημέρωση και επίλυση θεμάτων των πολιτών σε αιτήματα – αναφορές σε σχέση με το αντικείμενό του.

15. Υπογραφή όλων των σχετικών εγγράφων που σχετίζονται με την άσκηση των παραπάνω καθ' ύλη αρμοδιοτήτων, εφόσον η υποχρέωση αυτή δεν εμπίπτει στα καθήκοντα των Προϊσταμένων Αυτοτελών Τμημάτων και Διευθυντών όπως αυτά περιγράφονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου,

16. Συνεργασία με τους Προέδρους και τα Μέλη των Κοινοτήτων όλου του Δήμου για θέματα των παραπάνω καθ' ύλη αρμοδιοτήτων του.

Στον Αντιδήμαρχο Μπαρμπούτη Ιωάννη (Δ.Ε. Βαρδουσίων):

1. Πολιτικής Προστασίας, Έλεγχος και

εποπτεία του Αυτοτελούς Τμήματος Πολιτικής Προστασίας.

2. Γεωργικού, Κτηνοτροφικού & Αλιευτικού σχεδιασμού και υποδομών.

3. Θεμάτων του τομέα μεταφορών και συγκοινωνιών.

4. Συντήρησης των αγροτικών δρόμων, άρση καταπτώσεων κλπ συναφή

Έτσι υποδέχτηκαν Δροσάτο και

Πέρασαν δυο χρόνια από τότε που πρωτοεκδηλώθηκαν τα πρώτα επίσημα κρούσματα του κορονοϊού και στις 10 Μαρτίου του 2020 το πρώτο εμπόρφο, το οποίο ήταν πολύ αυστηρό και μας ταρακούνησε.

Βέβαια μερικοί δεν το πήραν και στα πολύ σοβαρά, ίσως γιατί δεν γνώριζαν τις φοβερές συνέπειες της πανδημίας που θα επακολουθούσαν. Δύο χρόνια ανησυχίας, φόβου, κλεισούρας, μάσκας και αβεβαιότητας. Μας άλλαξε τον τρόπο της ζωής μας. Μας έκανε να παρουσιάζομαστε ως άνθρωποι ψυχροί, αναισθητοί, ακοινωνήτοι, αδιάφοροι, απόμακροι και απόκοσμοι, αφού δεν χαιρετάμε κανέναν δια χειραφιάς, δεν πλησιάζουμε κοντά κανέναν, δεν αγκαλιάζομαστε, δεν ασπάζομαστε ούτε τα παιδιά ούτε τα εγγόνια μας, ξεχάσαμε τους φίλους μας, αφού δεν τους επισκεπτόμαστε, δεν γλεντάμε, δεν πραγματοποιούμε εκδηλώσεις,

συγκεντρώσεις, πανηγύρια, απομωθήκαμε και πάνω απ' όλα είμαστε πανικόβλητοι.

Πέρασαν οι μεγάλες γιορτές της Πρωτοχρονιάς και των Φώτων, απλές γιορτές, με λιγοστούς προσκυνητές στις εκκλησίες, αραιά και με μάσκες, σε σύγκριση με εκείνες των παλαιότερων χρόνων και χωρίς επισκέψεις. Όλες οι Κυριακές του Γενάρη ήταν αφιερωμένες, τα προηγούμενα χρόνια, στην κοπή της βασιλόπιπτας.

Στο χωριό μας, στο Ευπάλιο και σε άλλα χωριά πραγματοποιούσαν τη γιορτή αυτή και επακολουθούσε γλέντι. Ήταν μια ευκαιρία να βρισκόμαστε και να γλεντάμε όλοι μαζί. Εφέτος σκέτη βουβαμάρα και απομόνωση.

Επίσης όλες οι Κυριακές του Φλεβάρη ήταν αφιερωμένες στις αποκριάτικες εκδηλώσεις, καρναβάλια, μασκαράδες, γλέντια μεταμφιεσμέ-

νων με αποκορύφωμα, στην περιοχή μας, το καρναβάλι της Πάτρας, όπου γινόταν το ξεφάντωμα. Αρχίζε από την εβδομάδα του Τριωδίου και τελείωνε την Κυριακή της Τυρινής με το κάψιμο του καρναβαλιού. Φημισμένο και μοναδικό το μπουρμπούλι της Πάτρας. Φέτος το Τριώδιο άρχισε στις 13 Φεβρουαρίου μέχρι στις 20. Απλά αναφέρουμε ότι την εβδομάδα του Τριωδίου καταλύονται τα αρτύσιμα εδέσματα όλες τις ημέρες, ενώ την επόμενη εβδομάδα δεν καταλύονται την Τετάρτη και Παρασκευή. Διερωτώμαι πόσοι το τηρούν αυτό; Στις 24 του Φλεβάρη γιορτάστηκε η Τσικνοπέμπτη. Τι σημαίνει αυτό; Απλά φαγοπότι, χοροί και γλέντι με κρεατικά συνήθως. Μύριζαν τσίκνα οι γειτονιές, οι δρόμοι και οι ταβέρνες με τις ψησταριές εν δράσει. Γιατί τη λέμε Τσικνοπέμπτη; Γιατί την ημέρα αυτή πρωτοεμφανίστηκε στους δρόμους της Πάτρας ο καρνα-

βαλος και όλες οι νοικοκυρές έτρεξαν στα μπαλκόνια για να ιδούν το παράξενο και πρωτοφανές αυτό θέαμα και ξεχάστηκαν, με αποτέλεσμα να τσικνώσουν τα φαγητά τους. Φέτος ούτε παρελάσεις καρναβαλιού, ούτε κάψιμο έγινε. Λίγο όμως ξεφάντωμα έγινε, για το έθιμο, αφού απαγορεύτηκαν οι εκδηλώσεις αυτές. Κείνα τα χρόνια και στο χωριό μας γλεντούσαν την Κυριακή της Τυρινής. Μαζεύονταν πολλοί μαζί είτε κατά γειτονιά είτε κατά σόι και έτρωγαν τις ωραίες πίτες, το σαγανάκι, γιαούρτια και έπιναν κρσάκι ντόπιο, συνήθως γιοματάρι και χόρευαν δημοτικά τραγούδια που τα τραγουδούσαν με το στόμα. Στην Κατοχή εμφανίστηκαν και τα γραμμόφωνα, που τα πωλούσαν οι πλούσιοι αστοί για λίγο αλεύρι για να επιζήσουν. Ντύνονταν μασκαράδες και επισκέπτονταν και άλλα σπίτια και γέμιζαν οι δρόμοι από μασκαράδες. Ακόμα ηχούν στα

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στις 27 Φεβρουαρίου 2022 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε την επόμενη ο Δημήτρης Β. Ταραβήρας σε ηλικία 94 ετών. Γεννήθηκε στην Καρδάρα και αφού τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο της Καρδάρας, φοίτησε στη συνέχεια στο Γυμνάσιο Ναυπάκτου. Το 1950 κατετάγη στη Χωροφυλακή και ανέβηκε ένα - ένα τα σκαλοπάτια και έφτασε μέχρι το βαθμό του Συνταγματάρχη. Υπηρετήσε σε πολλές πόλεις της Στερεάς Ελλάδας και απ' όπου πέρασε άφησε τις καλύτερες των εντυπώσεων, γιατί ήταν άνθρωπος ήπιων καταστάσεων, εξυπηρετικός, ευγενικός και η συμπεριφορά του προς τους πολίτες άψογη. Ήταν αγαπητός στους συναδέλφους του, υπάκουος και πειθαρχικός στους ανωτέρους του και προσιτός και φιλικός στους κατώτερους του. Έχει εκτιμήσεις από όλους. Παντρεύτηκε τη Σοφία Κοντογιώργου ανήκουσα στο διοικητικό προσωπικό της Χωροφυλακής και απέκτησαν μια κόρη την Κατερίνα, γιατρό, που υπηρετεί σε κάποιο Νοσοκομείο των Αθηνών. Ήταν μια πολύ αγαπημένη

οικογένεια και έζησαν μια ωραία ζωή. Αγαπούσε το χωριό και γι' αυτό έκτισε εκ θεμελίων το πατρικό του και το επισκεπτόταν τις γιορτές του Πάσχα και όλο το καλοκαίρι. Φιλότιμος, πάντα γελαστός, καταδεχτικός και η προσφορά του προς το χωριό μας τρανή. Αγαπούσε και προσέφερε πολλά στον σύλλογο του χωριού μας. Στις 7 Μαρτίου στον Άγιο Λουκά στο Δροσάτο ο Ιερέας με μερικούς συγχωριανούς μαζί με την Λαμπρινή και την Ειρήνη Λουκοπούλου τέλεσαν για την μνήμη του τα εννιάμερα. Εγώ έτρεφα ιδιαίτερα αισθήματα από τα μαθητικά μας χρόνια, όταν μέναμε στο ίδιο δωμάτιο στην Ναύπακτο και συνέχισα να τα τηρώ και προς την οικογένειά του. Φίλε Μήτσο! Καλό ταξίδι και ο Θεός ας σε κατατάξει στη χώρα των εκλεκτών του. Στην μνήμη όλων των συγχωριανών μας θα μείνεις ως ο ωραίος άνθρωπος. Αιώνια η μνήμη.

Φ.Κ. και Ένωση των εκ Δροσάτου Δωρίδος Κατογμένων

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Στις 29 Ιανουαρίου στον Άγιο Λουκά στο Δροσάτο τελέστηκε το τριετές μνημόσυνο του Δημητρίου Σκέντζου

Στις 27 Φεβρουαρίου τελέστηκε στον Άγιο Κωνσταντίνο στο Πευκάκι τριετές μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών της Κατίνας και του Θεόδωρου Σερεντέλου.

Ο Θεός ας αναπαύει τις ψυχές τους.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Στις 21 Ιανουαρίου στην Πάτρα ο Βασίλης Κονιστής του Ιωάννη και η Πέννη Καραγιάννη απέκτησαν το δεύτερο παιδάκι τους, κοριτσάκι. Τους ευχόμαστε να τους ζήσει και να είναι πάντα τυχερή στην ζωή της. Ο Βασίλης είναι και μέλος του Δ.Σ του Συλλόγου μας.

Πευκάκι το 2022

αυτιά μου τα λόγια του αείμνηστου Αλέξη Αλεξανδρή, που από το μπαλκόνι του σπιτιού του φώναζε: όρα Ηλία Κριασιών' καλή σαρακοστή να περάσουμε εβίβα. Μπιβββ αντί πυροβολισμού.

Από την άλλη μέρα οι γεωργοί άρχιζαν τις γεωργικές εργασίες όπως: κλάδεμα και σκάψιμο των αμπελιών, οργώματα για την σπορά καλαμποκιού και κηπευτικά κ.λπ. Τώρα ούτε γεωργοί, ούτε αμπέλια ούτε σπορά υπάρχουν. Όλοι τρέχουμε στον μανάβη.

Στην κλεισούρα μας βέβαια δεν φταίει μόνο η πανδημία, αλλά και οι άσχημες καιρικές συνθήκες που επικράτησαν εφέτος, που ήταν οι χειρότερες των τελευταίων ετών. Βροχές, κρύο και παγωνιά σε καθημερινή βάση και ιδιαίτερα τον Γενάρη. Μας ξέχασαν και οι Αλκυονίδες ημέρες. Η θερμοκρασία

αγκάλιασε το μηδέν, φώλιασε εκεί και δεν έλεγε να ξεκολλήσει. Φαίνεται ότι της άρεσε αυτή η περιοχή και τη νύχτα και το πρωί πήγε και παρακάτω. Τα τζάκια έκαιγαν ασταμάτητα όλη την μέρα, και οι θημωνιές των ξύλων κατέβηκαν επικίνδυνα.

Αν αναλογισθεί κανείς ότι οι δύο τελευταίες ημέρες, τον Φλεβάρη και οι πρώτες του Μάρτη ήταν οι χειρότερες του φετινού χειμώνα και αν συνεχίσει έτσι ο Μάρτης, που είναι το πιο πιθανό, πάμε σίγουρα ότι θα κάψουμε και τα παλούκια. Άλλωστε πώς αλλιώς θα δείξει την ταυτότητά του και πώς θα δικαιολογήσει το προσωνύμιό του παλουκοκαύτη; Εμείς ας ευχηθούμε καλή άνοιξη. Δυστυχώς, λόγω κορονοϊού, δεν υπάρχουν άλλα νέα, γιατί απλά δεν πραγματοποιούνται καθόλου εκδηλώσεις.

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το εκκλησιαστικό συμβούλιο και ο σύλλογος μας θέλουμε να ευχαριστήσουμε τους συγχωριανούς και φίλους για την χρηματική ενίσχυση με σκοπό να συνδράμουμε τους έχοντας ανάγκη συγχωριανούς μας.

Στο κάλεσμα μας ανταποκριθηκαν:
Εκκλησία Άγιος Κωνσταντίνος
Εκκλησία Άγιος Λουκάς
Αλεξανδρή-Καραμάνου Βασιλική
Αλεξανδρή-Κωνσταντίνος
Αλεξανδρή-Χαράλαμπος
Αποστολόπουλος Κωνσταντίνος
Δήμου Ελένη
Καρδάρη – Σακελλίων Ζωή
Καρδάρη Γιώργος
Κονιστής Οδυσσέας
Κονιστής Φώτης
Μαρσέλου Παναγιώτα
Μπεζαίτη Πολυξένη
Σκερπανιάς Νικόλαος

Θα χρειαζόμαστε πάντα την προσφορά των συγχωριανών για να βοηθάμε συγχωριανούς που το έχουν ανάγκη.

Επίσης θέλουμε να ευχαριστήσουμε και όσους με δική τους πρωτοβουλία ανώνυμα προσέφεραν και προσφέρουν για τον ίδιο σκοπό.

Όταν ήμαστε ενωμένοι και αγαπημένοι μεταξύ μας για τα κοινά.

Να προσφέρουμε προς τους συνανθρώπους μας

Να μεριμνάμε για τα προβλήματα του χωριού μας.

Να συμμετέχουμε στις εκδηλώσεις του χωριού μας.

Τότε θα πετύχουμε τα μέγιστα.

Φθάνοντας στην τρίτη ηλικία

Όταν φθάνουμε στην ηλικία και καταθέτουμε τα χαρτιά για σύνταξη, λόγω γήρατος, νοιώθουμε τη θλίψη να μας καταλαμβάνει.

Όσο είμαστε νέοι, δεν περνά ποτέ απ' το μυαλό μας ότι θα φθάσουμε σ' αυτήν την ηλικία, όμως, ο καιρός περνάει πολύ γρήγορα σχεδόν χωρίς να το καταλάβουμε.

Αισθανόμαστε, έτσι, ότι βαδίζουμε προς το τέλος της ζωής μας και συγχρόνως ότι μπαίνουμε στο περιθώριο.

Το χειρότερο όμως για τους απόμαχους της ζωής, είναι η αχαριστία που δείχνει η Πολιτεία απέναντί τους, αλλά δυστυχώς, και η αδιαφορία των δικών τους ανθρώπων.

Το κοινωνικό κύτταρο, η οικογένεια, έχει πάρει πλέον δραματική μορφή.

Τα τελευταία χρόνια έχει αλλάξει, έχει χαθεί το πρότυπο της πατριарχικής οικογένειας στο βωμό και αυτή της παγκοσμιοποίησης.

Τώρα ο παππούς και η γιαγιά μετά από κάποια ηλικία μπαίνουν στο περιθώριο.

Οι νέοι δεν καταλαβαίνουν πως ο παππούς και η γιαγιά, οι γονείς τους, θέλουν να είναι κοντά στα εγγόνια τους να μένουν στο ίδιο σπίτι ή κοντά

τους, να έχουν στοργή και σεβασμό απ' όλους, να συναναστρέφονται μαζί τους και να δείχνουν σε όλους την αγάπη τους.

Αντί γι' αυτό εξορίζονται στα γηροκομεία και στα ιδρύματα.

Αδιαφορούμε για τους δικούς μας γέροντες ξεχνώντας ότι θα ακολουθήσουμε κι εμείς τον ίδιο

δρόμο. Ο σοφός παππούς μας, μάς έλεγε: «Εκεί που είσαι ήμουνα κι εδώ που είμαι θα 'ρθεις», αν φυσικά η ζωή που έχει τα απρόοπτά της, σε αφήσει να γεράσεις.

Είναι ανάγκη να γίνει συνείδηση όλων μας ότι τα άτομα της τρίτης ηλικίας αποτελούν μέρος του κοινωνικού συνόλου.

Φροντίδα μας πρέπει να είναι η προστασία του ηλικιωμένου και της προσωπικής του αξιοπρέπειας και η Πολιτεία να ακούσει τις παρακλήσεις των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας να έχουν μια καλύτερη σύνταξη που θα καλύπτει όλες τις ανάγκες τους όπως τα φάρμακά τους που είναι απαραίτητα κ.τ.λ.

Να μη γιορτάζουμε μία φορά το χρόνο την Τρίτη Ηλικία αλλά, αν είναι δυνατόν, κάθε μέρα, διότι τις γιορτές που λένε ότι γιορτάζουμε μία φορά το χρόνο, τις ξεχνάμε την άλλη μέρα. Όπως συμβαίνει με την γιορτή της Μητέρας, τη γιορτή του παιδιού, για το περιβάλλον, για τα ζώα και άλλες πολλές.

Έχοντας πολλά παραδείγματα στη ζωή μας, όλοι λέμε και θέλουμε, να μην περάσει κανείς μας άσχημα γηρατειά.

Γιατί όπως λέμε:

Άμα γεράσει ο άνθρωπος και φύγουν τα παιδιά του είναι απαραίτητο να 'χει τη συντροφιά του.

Αν φύγει ο ένας απ' τους δυο ο άλλος είναι σαν κουρέλι ο ένας τον σπρώχνει απ' την μια κι ο άλλος δεν τον θέλει.

Μπάμπης Αλεξανδρής

Το TihioRace επιστρέφει!

Έπειτα από δύο χρόνια πανδημίας, το TihioRace επιστρέφει στην κανονικότητα! – Το πλήρες πρόγραμμα των φετινών διοργανώσεων και το 1oRunnersofTheYear

Έπειτα από δύο δύσκολα χρόνια λόγω της πανδημίας, το TihioRace επιστρέφει πλέον στην κανονικότητά του και ανακοίνωσε τις διοργανώσεις του για το 2022. Πρόκειται πλέον για έναν θεσμό που έχει καθιερωθεί στις καρδιές του κόσμου και φυσικά των αθλητών που λαμβάνουν μέρος. Οι οποίοι μάλιστα πληθαίνουν όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια, με εξαίρεση ίσως τα δύο πιο πρόσφατα λόγω του κορονοϊού. Ωστόσο, έχει τρομερή εξέλιξη σε όλα τα επίπεδα. Παρακάτω μπορείτε να ενημερωθείτε για όλες τις φετινές διοργανώσεις:

16-17 Απριλίου 2022
TihioRace MTB Edition
Marathon 74km (D+ 2400m) – 16/4/2022
Full Race 39km (D+ 1.520m) – 17/4/2022
Short Race 16km (D+ 520m) – 17/4/2022
Tihiorace MTB Cup (39 + 74km) – 16 & 17/4/2022

13-15 Μαΐου 2022
Tihiorace Trail Running
TihioStageRace 100km σε 3 ημέρες (D+ 5.350m) 13 – 15/5/2022
Wolf's Race 51km (D+ 2.850m) 14/5/2022
30km (D+ 1.530m) 15/5/2022
20km (D+ 900m) 15/5/2022
10km (D+ 400m) 15/5/2022
15km πορεία για Αθλητές ΑΜΕΑ με χειρῆλατο όχημα 15/5/2022
1-4 Σεπτεμβρίου 2022
TihioRace Ultra Edition
3 Ultra Summits Tihiorace 250km (D+ 13.900m)
X-Ultra Tihiorace 165km (D+ 9.100m)
To 1o Runners of The Year
Στο μεταξύ, το TihioRace ξεκίνησε φέτος μία πρωτοβουλία, στην οποία θα βραβεύονται οι αθλητές της χρονιάς. Είναι μία εκδήλωση που έγινε με πολύ κόπο και στόχος των αρμοδίων είναι να καθιερωθεί.
Αναλυτικά η ανακοίνωση του TihioRace:
«Το 1ο RUNNERSOFTHEYEAR by TihioRace είναι πλέον γεγονός! Η πρώτη διοργάνωση βραβείων μόνο για τους Δρομείς στην χώρα μας

πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία! Δεν ήταν όμως μόνο μια απλή εκδήλωση βράβευσης των Πρωταθλητών μας για τις επιτυχίες τους το 2021, θέλαμε να είναι κάτι σημαντικότερο, κάτι που να μας αγγίζει και να το νοιώθουμε όλοι «δικό μας». Η εκδήλωση RUNNERS OF THE YEAR by TihioRace, που έλαβε χώρα στο ΟΑΚΑ το Σάββατο 12/2/2022 το απόγευμα, ήταν η ευκαιρία να «βρεθούμε» και να ανταλλάξουμε απόψεις όλοι εμείς που αγαπάμε το τρέξιμο στο βουνό, στην άσφαλτο, στα στάδια.

Ήταν η δημιουργία μίας «ζεστής» συνάντησης με πολύ αθλητικό συναίσθημα βγαλμένο μέσα από τις δυνατές Αθλητικές στιγμές του 2021. Καταφέραμε τελικά να συναντηθούμε εκτός αγώνων, για να επιβραβεύσουμε και να χειροκροτήσουμε με αληθινό ενδιαφέρον Συναθλητές μας και Προπονητές μας, για τα αμέτρητα χρόνια προσπαθειών, για τις επίπονες και δύσκολες στιγμές της προετοιμασίας τους.

Οι «Ξεχωριστοί» για τις επιδόσεις τους φέτος ήταν οι: Μάριος Αναγνώστου, Ασημακοπούλου Αικατερίνη, Γκελαούζος Κωνσταντίνος, ΠριβιλέτζιοΓκλόρια, Ζησιμόπουλος Φώτης, Μπάκα Σταυρούλα, Παραδεισόπουλος Κωνσταντίνος, Μάλαι Μαρία, Θεοδωρακάκος Δημήτρης, Γιατζίδου Χριστίνα, Τζουμάκας Απόστολος, Τζαβάρια Νικολέτα.

Θα μπορούσαμε όμως να πούμε ότι την παράσταση έκλεψαν οι ειδικές βραβεύσεις όπου φόρτισαν την αίθουσα τύπου του ΟΑΚΑ με θετική ενέργεια βγαλμένη μέσα από μοναδικές αθλητικές στιγμές. Ξεκινήσαμε με το «Βραβείο Ήθους» του Χρήστου Παπαδογεώργου, για την υποστηρικτική στάση εμπύχωσης στην συναθλήτριά του ΓκλόριαΠριβιλέτζιο στα τελευταία μέτρα του Μαραθωνίου της Αθήνας, όπου την βράβευση έκανε ο Πρόεδρος του ΠΣΑΤ κ. Γιάννης

Θεοδωρακόπουλος.

Η συγκίνηση κλιμακώθηκε με την Βράβευση του «Γηραιότερου ενεργού Δρομέα Μαραθωνίου», κ. Στέλιου Πρασά στα 91 του χρόνια, όπου ο Αθλητικός Σεβασμός πλημύρισε την κατάμεστη αίθουσα! Την βράβευση έκανε ο 10χρόνος εγγονός του, Γιωργάκης Πρασάς, που κάθε χρόνο τον περιμένει στο πλακόστρωτο του Καλλιμάρμαρου για να τερματίσουν μαζί τα τελευταία 100 μέτρα της προσπάθειας! Το μεγαλύτερο όμως χειροκρότημα απέσπασε η βράβευση της ΜαρλέναςΓερογιάννη (με τον πατέρα της Βασίλη) ως «Πολύ συμμετέχουσα αθλήτρια ΑμΕΑ με αμαξίδιο σε αγώνες δρόμου το 2021». Η βράβευση έγινε από την ΚέλλυΛουφάκη (Παραολυμπιονίκη, Παγκόσμια πρωταθλήτρια ξηφασκίας με αμαξίδιο και Πρέσβειρα του BeactiveGreece).

Στην κατάμεστη αίθουσα παραβρέθηκαν και μας τίμησαν με την παρουσία του Ολυμπιονίκου, έγκριτου αθλητικού δημοσιογράφου, αθλητές και προπονητές με τις οικογένειές τους και τους φίλους τους, χορηγοί, θεσμικοί λειτουργοί του αθλητισμού και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Όλοι εξέφρασαν την επιθυμία τους αυτή η γιορτή να γίνει θεσμός και να είναι ένα «ετήσιο ραντεβού των Δρομέων»! Έτσι λοιπόν δίνουμε ραντεβού για τις αρχές του 2023 με τη δέσμευση αυτή η «φωτιά που άναψε» να γίνει πολύ μεγαλύτερη και να δίνει στους Αθλητές και στους Προπονητές μας, την απαραίτητη συναισθηματική και ηθική αναγνώριση για τη δύναμη συνεχί-ας!».

Γράφει ο Τάσος Τσόλκας

Το επόμενο βήμα του Απόλλωνα

Ο Απόλλων Ευπαλίου βρίσκεται μία ανάσα από την υλοποίηση των στόχων του και ήδη σκέφτεται το επόμενο βήμα και τη Γ' Εθνική!

Η πορεία του Απόλλωνα Ευπαλίου είναι ανάλογη και με του Τίθιο Race. Η ομάδα είναι πρώτη και αήττητη στην Α' κατηγορία της ΕΠΣ Φωκίδας και οδεύει ολοταχώς προς την κατάκτηση του τίτλου. Μέχρι στιγμής είναι πρώτη και αήττητη και πηγαίνει από το καλό στο καλύτερο τόσο στο πρωτάθλημα όσο και στο Κύπελλο. Όσον αφορά το πρωτάθλημα, ο Απόλλων είναι στην πρώτη θέση της βαθμολογίας με 46 βαθμούς έπειτα από 17 αγωνιστικές, στις οποίες μετράει 15 νίκες και μόλις μία ισοπαλία. Το ακόμη πιο εντυπωσιακό είναι η συγκομιδή της ομάδας, που μετράει 69 γκολ ενεργητικό και μόλις τρία παθητικό!

Στο Κύπελλο, ο Απόλλων έχει εξίσου εντυπωσιακή πορεία. Βρίσκεται ήδη στα ημιτελικά, όπου στον πρώτο αγώνα επικράτησε εκτός έδρας του Ησαΐα στη Δεσφίνα με 3-0 και εκκρεμεί ο επαναληπτικός εντός έδρας, ο οποίος φαίνεται ότι θα είναι σχεδόν τυπική διαδικασία. Στον άλλο ημιτελικό, που έγινε στο γήπεδο του Χρισσού, η Ακαδημία '94 Αμφισσας επικράτησε 3-1 του Αμφισσαϊκού.

Είναι λοιπόν προφανές ότι η φετινή χρονιά οδεύει από το καλό στο καλύτερο. Και είναι επίσης προφανές ότι η ομάδα (διοίκηση, τεχνική ηγεσία και παίκτες) έχει ήδη αρχίσει να κοιτάζει το επόμενο βήμα. Ποιο είναι αυτό; Φυσικά οι αγώνες μπαράζ. Εκεί όπου θα ξεκαθαρίσει αν μπορεί να κάνει το επόμενο μεγαλεπήβολο βήμα στην παραπάνω κατηγορία.

“Στα μπαράζ θα πάμε για την άνοδο, όχι για τη συμμετοχή”

Η εφημερίδα επικοινωνήσε με τον πρόεδρο του συλλόγου, Γιάννη Κούγια και ο ίδιος μας μίλησε για το συγκεκριμένο ενδεχόμενο:

«Φέτος είμαστε μέσα στους στόχους και η αλήθεια είναι ότι είμαστε πολύ κοντά να τους υλοποιήσουμε. Επειδή είμαστε πολύ κοντά, έχουμε ήδη αρχίσει να σκεφτόμαστε το επόμενο βήμα. Αν όλα πάνε κατ' ευχήν, τότε θα πάμε στα μπαράζ για το καλύτερο δυνατό. Δεν θα πάμε απλά για τη συμμετοχή. Θα πάμε για να διεκδικήσουμε όσες πιθανότητες μας αναλογούν. Θα πάμε για να παίξουμε για την άνοδο. Και βέβαια, αν όντως έρθει η άνο-

δος, θα είναι κάτι εξαιρετικό για τον τόπο. Εξαιρετικό. Η νέα Γ' Εθνική δεν θα έχει καμία σχέση με την προηγούμενη κατάσταση. Θα είναι 60 ομάδες απ' όλη την Ελλάδα. Ουσιαστικά μιλάμε για την... αφρόκρεμα του ποδοσφαίρου αυτού του επιπέδου. Δεν ξέρω αν το έχει συνειδητοποιήσει ο κόσμος, αλλά είναι ένα τεράστιο επίτευγμα για ένα μικρό χωριό, όπως είμαστε εμείς. Απλά να αναφέρω ότι αν όντως ανέβουμε, του χρόνου θα έχουμε τέσσερα τηλεοπτικά παιχνίδια. Καταλαβαίνετε για το μέγεθος της προβολής που θα έχει η ομάδα μας; Που θα έχει το χωριό μας και η ευρύτερη περιοχή; Για να συμβεί όμως αυτό, θα πρέπει να γίνουν έργα στο γήπεδο, ώστε να μπορούν να φιλοξενηθούν αγώνες. Χρειάζεται δουλειά! Όμως για να φτάσουμε να μιλάμε για άνοδο στη Γ' Εθνική, έστω κι αν καταφέρουμε να πετύχουμε αυτό το στόχο, θα πρέπει να δούμε και το επόμενο βήμα, που είναι η συμμετοχή. Αυτό είναι ίσως το πιο δύσκολο εγχείρημα απ' όλα. Τα οικονομικά δεδομένα δεν έχουν καμία σχέση με τα υπάρχοντα. Όταν λέμε καμία, εννοούμε καμία όμως. Τα μεγέθη είναι πολύ, πολύ μεγαλύτερα. Για να μπορούμε να ελπίζουμε ότι η ομάδα θα είναι σε θέση να συμμετέχει απροβλημάτιστα στη Γ' Εθνική, τότε θα πρέπει να υπάρξει στήριξη από το τρίπτυχο ιδιώτες, Δήμος και Περιφέρεια. “Ο Δήμαρχος ήταν και είναι πάντα δίπλα μας” Εδώ θέλω να τονίσω κάτι. Ο Δήμαρχος, Γιώργος Καπεντζώνης έχει σταθεί δίπλα μας

και με το παραπάνω και δείχνει ότι έχει και τη διάθεση να το κάνει. Έχει βοηθήσει σε ό,τι έχουμε ζητήσει και έχουμε μία εξαιρετική συνεργασία. Είναι διπλά μας και τον ευχαριστούμε πάρα πολύ. Απλά οι νέες συνθήκες προϋποθέτουν νέα δεδομένα και χρειάζεται βοήθεια απ' όλους. Αυτό που δεν έχουμε δει μέχρι στιγμής, είναι η στήριξη από τις τοπικές επιχειρήσεις της ευρύτερης περιοχής. Αυτές οι ιδιωτικοί φορείς δεν μας έχουν βοηθήσει. Δεν έχουν ανταποκριθεί στο κάλεσμα. Ελπίζουμε ότι στο μέλλον, με μία τέτοια πρόκληση μπροστά μας, μακάρι να ανταποκριθούν»

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ 17η Αγωνιστική

	ΒΑΘΜΟΙ	ΤΕΡΜΑΤΑ
1 ΑΠΟΛΛΩΝ ΕΥΠΑΛΙΟΥ *	46	69 - 03
2 ΑΣΤΕΡΑΣ ΙΤΕΑΣ *	38	62 - 17
3 ΗΣΑΪΑΣ ΔΕΣΦΙΝΑΣ	33	37 - 13
4 ΑΜΦΙΣΣΑΪΚΟΣ *	25	27 - 21
5 ΕΝΩΣΗ ΓΛΥΦΑΔΑΣ *	22	29 - 31
6 ΑΚΑΔΗΜΙΑ Π. ΙΤΕΑΣ *	19	14 - 23
7 ΑΕΤΟΣ ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ *	17	23 - 32
8 ΔΙΑΓΟΡΑΣ ΠΟΛΥΔΡΟΣΟΥ	13	16 - 37
9 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΜΦΙΣΣΑΣ *	15	16 - 30
10 ΤΟΛΟΦΩΝΑ ΕΡΑΤΕΙΝΗΣ *	8	08 - 51
11 ΦΩΚΙΚΟΣ ΑΜΦΙΣΣΑΣ	-	-

* Με αστερίσκο οι ομάδες που έχουν κάνει το ρεπό τους

** Ο Φωκικός Αμφισσας έχει αποχωρήσει από το πρωτάθλημα

Η κοπή της πίτας του Απόλλωνα

Τέλος, παρουσία του Δημάρχου Δωρίδας Γιώργου Καπεντζώνη και του Αντιδημάρχου Ανδρέα Ευσταθίου ο Απόλλωνας Ευπαλίου Τίθιο Race έκοψε την πίτα του 2022 το βράδυ της περασμένης Παρασκευής σε κέντρο του Ευπαλίου.

Όλη η οικογένεια του Απόλλωνα, που για ακόμη μια χρονιά κάνει εντυπωσιακή πορεία σε πρωτάθλημα και Κύπελλο, παραβρέθηκε στην εκδήλωση, όπως ο προπονητής Νίκος Κόκκινος, τα μέλη του Δ.Σ, ο Αντιπρόεδρος της ΕΠΣ Φωκίδας Δημή-

τρης Σπυρόπουλος και αρκετοί φίλοι.

Ο πρόεδρος της ομάδας Γιάννης Κούγιας καθώς και ο Δήμαρχος Γιώργος Καπεντζώνης έστειλαν τις ευχές τους να είναι όλοι υγιείς και η ομάδα να επιστρέψει στη Γ' Εθνική.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ
ΛΥΣΕΙΣ

TOURISM
SUNRISE

Στηρίζουμε την επανεκκίνηση του Τουρισμού.

Στην Τράπεζα Πειραιώς αναγνωρίζουμε την αξία του τουρισμού και των επιχειρήσεων του ξενοδοχειακού κλάδου. Σήμερα που οι ανάγκες για την **ξενοδοχειακή σας επιχείρηση** είναι πιο άμεσες από ποτέ, σας παρέχουμε λύσεις για να **αντιμετωπίσετε το αύριο με αισιοδοξία**.

Με το νέο πρόγραμμα Πειραιώς **Tourism Sunrise** εξασφαλίζετε **άμεση ρευστότητα με κεφάλαιο κίνησης** για την επανεκκίνηση των επιχειρηματικών σας σχεδίων.

Επισκεφθείτε τα επιχειρηματικά κέντρα και τα καταστήματα της Τράπεζας Πειραιώς για να ενημερωθείτε για τα **χρηματοδοτικά προγράμματα** και τις **υπηρεσίες factoring** που προσφέρουμε σε μικρές, μεσαίες και μεγάλες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

Τ. 210 32 88 000, www.piraeusbank.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΚΑΘΕ ΑΥΡΙΟ